

श्रीबाबा अदृश्य झाल्याचे दुःख होते. मनातल्या मनात सतत व्याकूळ होत होते. अशातच श्री. महेन्द्रभाई श्रीबाबांच्या मूर्तिकडे रात्री दहाच्या आरतीसमयी बघत असताना, अथांग भक्तिसागराच्या तळाशी त्यांच्या मनाने झेप घेतली मात्र, आणि नकळत दोन अश्रूबिंदू पापणीवर तरंगताना दिसू लागले. अश्रूबिंदू! नव्हे, भक्तिसागरातील अनमोल मोती!! नयन शिंपल्यातून निर्मिले!!! चमत्कार घडतात ते तेव्हा!!!

दुसऱ्याच दिवशी चहाच्या दुकानाजवळ श्रीबाबांनी दयार्द होउन त्यांना पुन्हा दर्शन दिल. पुन्हा चहाच मागितला. महेन्द्रभाईच्या प्रसन्नतेला पार उरला नाही. ते सावधान बनले, श्रीबाबांवरुन नजर हलवायची नाही, असा विचार करून, बाबांकडे स्थिर नजर ठेवून चहावाल्यास चहा बनविण्यास सांगितले. श्रीबाबांनी सुदाम्याच्या पोहचाप्रमाणे चहा स्वीकारला. चहा पिऊन होताच महेन्द्रभाई चरणी मरतक ठेवणार होते. नटनाटकी साईदेवाने गुप्त सूत्रे हलवली. अचानक कुटून एक फटफटी आली. त्यांचा दहा वर्षाचा गोंडस मुलगा पुढे धावला म्हणून श्री. महेन्द्रभाई घाबरले. व मुलाचा त्यांनी हात धरला आणि इकडे श्रीबाबांची खुर्ची रिकामी! परमेश्वर प्राप्तीसाठी संपूर्ण विरक्ती हवी, हेच श्रीबाबांनी ह्या चमत्काराद्वारे दर्शविले!!! चमत्कार म्हणजे ज्ञानामृताचे घट!!! पुन्हा तिसरा चमत्कार घडला. आला महेन्द्रभाई सर्वाना घेऊन आपल्या बाबांच्या द्वारकामाईत, मशिदीत गेले, जी भोळ्या भाविकांची आई आहे, असं बाबा म्हणत. सर्वाना मशिदीचा महिमा समजाविला. ते म्हणाले, “श्रीबाबा येथे ह्या दगडी चौरंगावर स्नान करीत असत.” बाबांच्या वेळचे एक मातीचे पात्र दाखवून ते म्हणाले, “बाबा ह्या पात्रात भिक्षा मागितलेले अन्न ठेवत असत. सर्व प्राण्यांनी खाल्ल्यावर मग बाबा खात असत. आज ते पात्रच आपल्या हातात आहे, त्यातील तो प्रसाद नशिबी नाही. ठीक आहे. ह्या पावन पवित्र श्रीबाबांच्या पात्राला आपण मरतकी तरी लावू या. तुकारामाच्या मनातील भावासम त्यांच्याही मनी भाव प्रगटला! त्यांनी पात्र मरतकी लावताच तेही थोर भक्तीस पात्र आहेत, हे सिद्ध झालं!! आणि भक्तांनो, अक्षरशः त्या रिकाम्या पात्रात गरमगरम पोळी, भाजी आणि लोण्याच्या रूपात प्रसाद प्रगटला! भाववेड्या भक्तानं प्रसाद ग्रहण करण्यास सुरुवात केली, प्रत्यक्षात घडलेली सत्य हकीगत, सर्वांनी प्रत्यक्षात आपल्या चर्मचक्रांनी पाहिली. भक्तीच्या आनंद सागरात सर्वजणं न्हाऊन निघाले! स्वर्गीय आनंदात सर्वजण रमून गेले!! ‘अंगणात झाड कैवल्याचे’ ह्यांचा प्रत्यय आला!!!

ईश्वर आहे, आहे आणि आहेच. दीनदयाळू आहे, परम कृपाळू आहे, पण बन्याच दुःखाकडे अथवा संकटांकडे सूक्ष्म दृष्टीच्या परिक्षकप्रमाणे पाहिल, तर ती संकटे-दुःखे बहुतांशी आपल्या चुकांच्या परिणाम रूप असतात, प्रारब्धभोग असतात. पण हे मानून घेण्यास, आपली चूक समजून घेण्यास मन तथार होत नाही, मग आपल्यातील अज्ञान त्या परम कृपाळू परमेश्वराला अभाविकपणे दोष देऊन जात. वरील घटना प्रत्यक्षात पहाणारी मंडळी आजही आहेत. श्री. अंबुभाई राणा,



रहाणार फतेहगंज, श्रीमती नीताबेन जोशी वगैरे आजच्या विज्ञानयुगातील मानवाला सर्व गोष्टी प्रयोगानिशी सिद्ध कराव्या लागतात, साक्षी पुराव्यावाचून कुणाचाच कशावरही विश्वास बसत नाही. म्हणूनच की काय श्रीबाबांनी साक्षीला ह्या व्यक्ती ठेवल्या असतील का?



॥ श्री सायिनाथ सुप्रभातम् ॥

— डॉ. रंगामनी संपथ

नं. ७, ६ वा रस्ता,
रामनगर, नंगनल्लूर,
मद्रास - ६०० ०६९.

१. गोदावरी तटेशीरडिकृतवासस्थल, पवित्रालय
यतीन्द्र करुणाकर लीला मानुष विग्रह ।
सादरात्सेवित भक्ताभीदृवरदायक
श्रीगुरुसायिनाथ भगवन् तव सुप्रभातम् ॥

२. उत्तिष्ठ उदयगीताभियुक्ताः विद्वधाः
यात्रिकाः परिभ्रमन्ति आळ्ये तव नामसंकीर्तननिरताः ।
सर्वसमयसंमाननपारक सत्युरो महाराजन्
श्रीसायिनाथ भगवन् तव सुप्रभातम् ॥

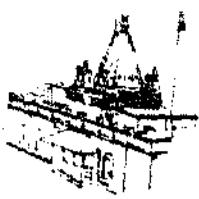
३. उद्यानद्वे तव लेण्डीनामि
विकसन्ति कुसुमानि सौगन्धिकानि ।
सायीति गाथन्ति पतंगिकीः निद्रां विहाय समुत्पत्ता
सत्युरुसायिनाथ भगवन् तव सुप्रभातम् ॥

४. प्राच्यामुदेति दिशिदीपशिखेव दिनकरः
प्रपन्नाः तव भक्तिनम्राः गृहीतोपकाराः ।
द्वारान्तिके स्थिताः पुष्पफलचन्दनहस्ताः
सत्युरुसायिनाथ भगवन् तव सुप्रभातम् ॥

५. गोदावरीतीर्थभरितरजत कुंभवहिताः
आगतः तव दासानुदासाः वेदघोषाः ।
गोक्षीरनारिकेलमधुपर्काभिषेकमुदितगुरो
श्रीसायिनाथभगवन् तव सुप्रभातम् ॥

- 6 श्रीसायिरामेति सायिनाथेति सायिबाबा
 गुरुस्वामीति नानाविधि मेषभवतजनाः ।
 त्वां भजन्ति अंजलिमृताः प्रेमपूर्वाः
 उत्तिष्ठ सायिनाथ भगवन् तव सुप्रभातम् ॥
- 7 गेयं भवन्त्मुपवीणयितुं प्रवृत्तान्
 महालसापतिदासगणुमहाराजादि प्रमुखाः ।
 द्वारिस्थिताननुगृहाण शुभैः कटाक्षैः
 सत्गुरुसायिनाथ भगवन् तव सुप्रभातम् ॥
- 8 जन्मान्तरसुकृतेन किंकरताधिराज्यं
 भवताः जनः भुवि भवत्कृपया शरणागताः ।
 भोगैः समर्चयितुमीशा भवत्प्रतीक्षा
 श्रीसायिनाथ भगवन् तव सुप्रभातम् ॥
- 9 ममाश्रितरथ सुमतेः भयं नारतीति नूनं
 हस्तेन सूचयसि श्रीसायिनाथ दयातरङ्गम ।
 प्रणमन्ति पादुकां ते प्रसीद निजसुखवरद
 श्रीगुरुसायिनाथ भगवनं कुरु सुप्रभातम् ॥
- 10 निरन्तरजनाज्ञानविमोचन विद्यक्ष
 नारायण कृपापात्र श्रीदत्तात्रेयांश संभव ।
 परतत्व प्रबोधक प्रणतार्तिविनाशक
 गुरु सायिनाथ भगवन् कुरु सुप्रभातम् ॥
- 11 विश्वोपकारकणाय कृतावतार वेडकुशदास
 त्यक्तशरीर आत्मस्वरूप अभयप्रदानव्रत ।
 व्यक्ताव्यक्तस्वरूप विननजनशरण्य
 सत्गुरुसायिनाथ भगवन् कुरु सुप्रभातम् ॥
- 12 श्रितनिंबुतरमूल विश्रान्तिनिलय
 महायोगीश्वर सर्वभारभृत महाबल ।
 शृणोषि महागुरो ननु शंखघोष
 उत्तिष्ठ जय सायिनाथ भगवन् कुरु सुप्रभातम् ॥





ॐ श्रीसाईं सुखदायी

श्री. बा. ना. तळवाडकर
रावळगांव, जि. नासिक.

पूर्वी गावोगावी मारुती, देवी, महादेव ह्यांची मंदिरे अधिक होती. राम, कृष्ण व दत्ताची मंदिरेही गावोगावी कांही प्रमाणात झाली. विठ्ठलमंदिरे वारकरी संप्रदायामुळे वाढलीत. साईभक्तीमुळे आता साईमंदिरे अनेक ठिकाणी होताहेत, कारण ते सुखदायी आहेत.

सुंदर मानवजन्मात देहात सुंदर मन ही ठेवले पाहिजे. मनाच्या शक्तीवर मानवदेहाचा विकास होऊन व्यक्तिमत्त्वाच्या स्मृती कीर्तीरूपाने उरतात. त्या ह्या मानवजन्मांतच. बौद्धिक पातळीवरुन विश्वाचा व निसर्गशक्तीचा शोध मानवच घेतो. इंद्रियसुखातून उत्तम समाज निर्मिती मानव करतो ती संयमपूर्ण विवेकांतूनच. परस्पर भावना निकोप समाजात प्रेममय व सहकार्यमय करण्यासाठी एका श्रद्धेय स्थानाची आवश्यकता असतेच. मंदिरांच्या संस्थापने मागे हाच सद्हेतु. एकमेकां साहच करु, अवघे धरु सुपंथ, म्हणतात ते ह्यासाठीच. श्रेष्ठ विभूतीची पूजा व उपासना त्याच्या गुणसंकीर्तनाद्वारा व्यक्तित्व उंचावण्यासाठीच असत. श्रद्धा असल्याशिवाय कार्यच सिद्धीस जावू शकत नाही. मनातंली श्रद्धेची गोड अनुपम शक्ति कार्यात उतरली की योग्यवेळी मनोवांछिते पूर्ण होतात. ॐ श्री साईं सुखदायी आहेत. त्यांनी भारतांत आईप्रमाणे जनमानसाला मनाची व बुद्धीची पातळी उंचावण्यासाठी 'कफनीसोटाकटोरा' घालून भाकरी-पिठले खिंचडी खाऊन मस्तिष्ठान धुनीजवळ समर्पित दैवीजीवनाचा शोध लावून बोधाची उदी देऊन ज्ञानवैराग्याचा संदेश दिला. म्हणून सामान्य-असामान्य, सुखी-दुःखी, गरीब-हरीब, लहान-मोठा, स्त्री-पुरुष, ज्ञातीवर्णधर्मभेद विरहीत समता व एकतेचा हा दृष्टा प्रबोधक प्रतिनिधीक श्रद्धेचे स्थान उरला आहे. त्या समाजसेवकाचे ऋण फेडून तत्वाचरण रहाण्यासाठी आता ठेकठिकाणी साईमंदिरे बांधण्याचा, साईसंमेलने भरण्याचा, साईसमाज शुल्कविण्याचा एक मोठा प्रवाह जनतेने सुरु केला आहे. आज तर संख्यात्मक वाढ जेथे थे आहे तशी गुणात्मक वाढ होण्यासाठी समाजधारणा शांती संतोषमय होण्यासाठी असल्या उपक्रमांची गरज आहे. एका पूज्य विभूतीपूजेनिमित्ताने असंख्य जनमने कलित होतात. भावनिक ऐक्य वाढते. बंधुभाव वाढतो. सहभावना वाढतात. हजीवन लाभते. समता एकता मनांत रुजते. साईचरित्र सर्व माणसांना बोधकारी व खदायी आहे. म्हणून त्याचा चैतन्यमय प्रसाद भारतात सर्वत्र सतत मिळत आहे.

विरंगुळा व नवा उत्साह

माणसाला तेच ते काम, तीच ती दिनचर्या, तेच ते गांव, तेच ते घर, तीच ती माणसंत सतत कर्मयोग योगक्षेमासाठी अपरिहार्य व वस्तुतः नित्यांचा विचार म्हणून स्थैर्य यवस्था ह्या दृष्टीने त्या त्या वातावरणात रमणे योग्य ही आहेच परंतु सातत्याने

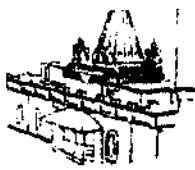
एकाच गोष्टीचा कंटाळा येतो. नूतन बदल हवा असतो. विश्रांती हवी असते, मनोरंजन हवे असते. वातावरणांत बदल हवा असतो. नवे काही पाह्यला, राह्यला, ऐकायला, शिकायला हवे असते. नवा उत्साह हवा असतो, विरंगुळा म्हणून पर्यटन व पवित्र ठिकाणी थोर देवता वा विभूतीदर्शन हवे असतेच. त्यादृष्टीने भारतांत अशा स्थळांची वानवा अनादि कालापासून नाही. भावभक्तीच्या हा देश आहे. विविध संस्कृतीचा हा देश आहे. त्या सर्वांना जोडणारे ठिकाण श्रीसाईबाबांचे शिर्डी आहे. तेथे सर्व ज्ञाती धर्मचे बांधव येतात. नव्या उत्साहाने परत जातात. राहतात व विरंगुळा मिळवितात.

वाचनीय संग्राह्य वाडमय

शिर्डी संस्थानात व मुंबई साईनिकेतनांत वाचनीय व संग्राह्य साईवाडमय पुष्कळ्य मिळते. त्यांची साहित्यरूपी मागदून हवे ते मागविता येतेच. शिर्डी के साईबाबा व शिर्डीचे श्री साईबाबा हिंदी मराठी चिन्त्रपटही काहीनी पाहिलेले आहेत. साईसाहित्याच्या कॅसेट्स ही विकत मिळतात. श्रीसाईसच्चरित्र तरदा भोलकरकृत नामांकित व गीताबोधपर मोठी पोथीच आहे. अनेक लेखक कवीची छोटीमोठी पुस्तके साईभक्तीवर मिळतात. शिर्डी संस्थानचे 'श्री साईलीला' कोपरगांवचे 'साईसंदेश' आणि मुंबईचे साईप्रसाद, तसेच हिमाचल प्रदेशचे 'श्री साईमहिमा' इंग्रजी अशी नियतकालिकेही पोर्टाने मिळतातच. इतकेच नव्हे तर बरेचसे प्रादेशिक रचरूपांत मेळावे, स्नेहसंमेलने, सम्पाद, उत्सव देखील होतात. विवार प्रसारण महत्वाचे आहे. साई प्रचार व आचार असाव वाढत जाणारच आहे.

साईसमाज

अखिल भारतीय पातळीवर ठिकठिकाणी साईभक्त विखुरलेले असताना ऑल इंडिया साईसमाज मद्रास ह्या संस्थेने आलां तर पुढील वर्षी रौप्यमहोत्सवी अधिवेशनापर्यंत मजल येऊन टेपली आहे. भोपाळ व मुंबईत अनेक साईमंदिरे आहेत. श्री. साईबाबा संस्थान, शिर्डीची विश्वरत्त समितीचे सर्वच सदस्य साईसमाज वार्षिक होण्यासाठी झटतात. विधायक विविध सुधारणा घडवितात. यात्रेकरूना समाधान देण्यासाठी कौशल्यपूर्ण नियोजन आखतात. ही साईभक्तीने भारावलेली मोलाची माणसं आहेत. ह्याशिवाय असंख्य साई नावाने विभूषित संस्था, भक्त, कवि, लेखक संपादक, वाचक, ग्राहक, भाविक, यात्रिक, सर्व थरांतील मान्यवर व्यक्ति साई समाजात मोडतात. श्रद्धा साईवर साबूरी साईची कृपा ह्या तत्त्वावर सारे काही यश येत आहे. पू. नरसिंहस्वामी लिखित 'चार्ट्स अँड सेइंगज' इंग्रजी पुस्तक विदेशी साईभक्तांना देखील उपयुक्त होईल. 'अल्ला मालिक भला करेगा' हा साईचा आशीर्वाद आणि 'सबका मालिक एक है' हे सूत्र ११ साईवचने आणि आयुर्वेदीय वनस्पती रसायन नसले तरी सत्यहीन निकोप शून्यविकारी उदी तथा अंगारा, साई समाजास विवेकमय वैराग्यशील बनवितो. चिंता, आपत्ती, व दुःखे कमी करतो. 'साई साई' जपणारे आणि ३० साई श्री साई जय जय साई मंत्र म्हणणारे साईभक्त स्वतःला



देहाचा विसर पाढून चित्त प्राप्त करून घेऊन साईप्रसाद वाटतात, साईकृपा मिळवितात. साईसमाज स्वतःला विसरून साईमय होऊन परमार्थात अनेक जीवांना शांत भवितरसांत डुंबवितो हे प्रात्यक्षिक प्रयोगाने सिद्ध होत आहे. साईबंधु साईभगिनी, साईकन्या, साईपुत्र, साईभैय्या, साईसेवक, साईदास अशा अनेक टोपणनावांनी कितीतरी व्यक्तिनी समाज धर्म 'साईसमाज' म्हणून स्वतःला हरपून साईसेवेत सतत गुंतवून घेतलेले आहे. पूर्वसूक्त त्यांचे निश्चित चांगले म्हणून साईमय जीवनाने त्यांना चिरानंद व परमानंद मिळतो. समतेत व एकत्रेत मानव म्हणून जगायचे समाधान मिळते. मनोभावेभक्तीचा अविष्कार त्यांचे योगक्षेमाची चिंती श्रीसाईच करतो व त्यांना सुखी करतो. ॐ श्री साई सुखदायी ।

॥ ज्याच्या मुखी नाम साई ॥

ज्याच्या मुखी नाम साई त्याला चिंता भय नाही
ज्याच्या मुखी नाम साई, साई दिसे ठाई ठाई
त्याला रक्षी बाबा साई

- * साई दरबारी येई तोचि ज्याचे भाग्य थोर
साई माऊली पावे ज्याच्या मनी श्रद्धेचा पूर
साई कृपेची छाया लाभे ज्याची असे पुण्याई
- * भक्त साईचा होई जो, तो वाया कसा जाईल
साईबाबा तारील ज्याला, त्याला कोण मारील
जन्मोजन्मीचा कैवारी साई, मोक्षपदी नेई
- * साईलीलेने भारूनी गेले अज्ञानी, ज्ञानी महंत
आत्मानंदाला सीमा नाही बाबांच्या भवितव्त
साई नामाचा महिमा भक्ता संजीवनी देई
ज्याच्या मुखी नाम साई त्याला चिंता भय नाही

— श्री. जयवंत कुलकर्णी
कुलकर्णी कुटीर, १०, प्रार्थना समाज रोड,
विलेपार्ले (पूर्व), मुंबई-४०० ०५७.

उदात्त प्रेम देवाचे

— सौ. रेखा सुरेश पवार
 द्वारा श्री. सुरेश मारुती पवार.
 इरिगेशन, कॉलनी,
 मु. पो. पानशेत, जि. पुणे.

अनेक उद्देशाने, अनेक हेतूंनी लोक एकमेकांवर प्रेम करतात. त्यात माऊलीचे प्रेम, माया सर्वश्रेष्ठ समजतात. अत्यंत नैसर्गिक, आकंठ प्रेम देणारी ही माता प्रेमाचे प्रतिक मानली जाते, तिची पूजा केली जाते. देवाच्या प्रेमालाही तिची उपमा देतात. त्याची थोरवी अनेक संतांनी आजवर गायली. अक्षर, अक्षय आणि तरीही सहजतेने केले जाणारे हे प्रेम त्या अर्भकाबरोबर जन्माला येते, उपजते, आणि त्या प्रेमालाही कक्षा पडतात, किंवद्दुना त्या कक्षा ही त्या बालकाबरोबर उपजतात. जीवनभर अविरत वाहणारा हा प्रेमाचा ओघ, हे मातृप्रेमाचे दर्शन मात्र सर्वत्र होत राहते, अगदी मूक प्राण्यांमध्येही. असे हे अनुपमेय, उदार, निरपेक्ष आणि अंतःकरणपूर्वक केलेले प्रेम उदात्त मात्र होवू शकत नाही. स्वतःच्या बागेतल्या झाडांवर, फुलांवर निरतिशय प्रेम करणारा हा माळी, त्या बागे बाहेरील जगाला ओळखतही नाही. दहा हजारात एखादी तरी मातोश्री आपल्या मुलांपेक्षा इतरांच्या मुलांवर अधिक प्रेम करीत असेल कां? “लक्ष्मी”, “लक्ष्मी” म्हणून आणलेल्या सूनेकडे तरी मातेच्या नजरेने पाहते कां? उदात्त ही तीन अक्षरे हच्या प्रेमाला वंचित होतात, उपजत प्रेमाच्या पलिकडे ते जावू शकत नाही.

तारुण्यात स्त्री-पुरुषांनी परस्परांवर केलेल्या प्रेमास कवी अनेक उपमा देतात. समोरचे फळ हे लाकडी रंगीत आहे, हे माहीत असून सुद्धा हव्यासाने मारलेल्या चोची रक्तबंबाळ होतात, आणि त्या रक्तालाच अमृत समजून प्राशन केले जाते. या उपर मस्ती-धुंदी आल्याने जगाचाही विसर पडतो. भगवंताचा विसर तर फार लवकर पडतो. जेथे भगवंताचा, त्याच्या नाभाचा विसर पडतो, ते प्रेम काय कामाचे! तेथे सारे उपभोगाचे साम्राज्य. सर्व इंदियांनी उपभोग घेवून तहान भागत नाही म्हणून मग मदतीला मनही धावते. अशा प्रेमाला केवळ फरफटण्या शिवाय काही मिळत नाही. ही फरफट मग तारुण्याला उपभोगाच्या घाणीवरून ओढत नेते. जेव्हा शुद्ध येते तेव्हा हे चक्र वृद्धापकाळाच्या काळझाडाखाली विसाव्याला थांबलेले असते. सारे-सारे संपलेले असते, सारे सरलेले असते.

आता सोबत फक्त उद्दिग्ना असते. स्वार्थसाठी काय काय नाही केले? त्यागाचा बुरखा पांघरून घेवून अनंत पापे केली. ती एक-एक करून भयावह रूप धारण करतात व स्वतःचीच घृणा वाटू लागते. ज्यास गळ्यातला हार समजत होतो, तो एक उपभोगात्मक प्रेमाचा नादानपणा होता, हे जाणले जाते. फार उशिरा हे घडून येते, त्यावेळी तुटकी-फुटकी नौका, ती पण वल्ह्याशिवाय राहिलेली असते. एकाकी, अगदी एकाकी अवस्था!



किंचित् वळून आता ह्या विश्वातील स्थूल वस्तुंपासून अगदी सूक्ष्मापर्यंत व्याघून उरलेल्या त्या जगन्नियंत्यास पाहू, त्याच्या प्रेमास आजमावू. नीटसं ठेवणीने सजविलेले हे शरीर त्याच्या कलेचा व विज्ञानाचा दाखला देते. ह्या साडेतीन हात देहात त्याच्या दानाचे स्मरण, चिंतन करावे म्हणून मेंदूही दिला आहे, पण तिकडे आपण डोळेझांक करतो.

निसर्गात तर त्याच्या दातृत्वाचे विशाल दर्शन आपणास घडते. झाडांवरच्या पानांफुलांपासून डोंगर, पर्वत, नद्या, सागर हे सेवेस तत्पर आहोत, हेच सांगत असतात. काही क्षण जरी अंतर्मुख होवून विचार केला, तर त्याच्या दातृत्वाला, त्याच्या प्रेमाला परिसीमा नाहीत, हेच जाणवेल! चंद्र आपले चांदणे मुक्त हस्ते लुटत असता त्याचे तथ्य कितीकांना उमगते. आपल्या जीवनात त्याचे 'सार' कितपत आचरले जाते? नित्य नियमाने पूर्व क्षितिजांवर येणाऱ्या तेजाच्या गोळ्याची नीत्य प्रभाती आपण पूजा करतो. तेव्हा त्याचे ऋण आपण फेडू शकतो? काहीही शक्य नसल्याचे जाणवते. इतःपरही त्याचे उदात्तप्रेम आपणास दिसत नाही.

परमेश्वर कधीही परतफेडीची अपेक्षा ठेवीत नाही, व जर कधी हे उदात्तच दुष्टांचे निर्दलिन करण्यासाठी येते तेव्हा त्या दुष्टत्वाची परिणीती मोक्षपदापर्यंत नेवूनच करते. सतत प्रेमाची पखरण करणे हा धर्मच भगवंताचा, ह्या धर्माचे अनुसरण करणारे महात्मे, संतही देवत्व पावले आहेत.

वास्तविक प्रत्येक मनुष्यास आधार हा आवश्यक असतो. मग अपूर्ण, कमकुवत आणि विषयाने लडबडलेले आधार काय कामाचे? जे प्रेम संपूर्ण निर्भयता देवू शकत नाही, ते प्रेम म्हणजे काळोख्या, वादळवाऱ्याच्या रात्री मिणमिणणाऱ्या ज्योतीप्रमाणे असते. त्यासाठी प्रकाशाच्याही स्वामीला शरण जा व त्याचा आधार मागा. मनाने, निश्चयाने, बुद्धीने त्याच्याकडे जा. श्रद्धा व सबूरीने दोन हात जोडा व त्याचे प्रेम अनुभवा, त्याच्या प्रेमावर प्रेम करा. साऱ्या इंद्रियांनी त्याच्या ध्यासात रहावे आणि मनास प्रेमरसात समरस होऊ द्यावे. द्वेषदंभ कापूर म्हणून जाळावे. नी, पहा तोव तुमची पूजा करेल! जगातला सर्वोच्च आनंद मिळवा. कसोटीच्या दगडावर तुमचे सोने पारखा. अन् त्या उदारा (अवलिया) कडून वारेमाप किंमत मिळवा, खरे उदात्त प्रेम अनुभवा. जीवन सार्थक करा!

इहोसंहार

भैरवी

एक तुझा आधार

एक तुझा आधार,
साई, मज एक तुझा आधार ॥
जळणान्या या जीवदशोवर धर प्रेमाची धार ॥४॥

अडले पाऊल मार्गावरती
कुंठित झाली जीवित्वगती
सोडुन गेले सखे सोबती
सभोवती अंधार, साई मज एक तुझा आधार ॥१॥

चिर शाश्वत ते मुळी न उमगले
क्षणिक सुखास्तव मन धडपडले
साई, तुझे बळ मला न कळले
चुकलो वारंवार, साई मज एक तुझा आधार ॥२॥

असार झाला हा संसार
तूच दयाघन करुणासागर
तुझ्या पदावर अवघा भार
तार मला वा मार, साई मज एक तुझा आधार ॥३॥

तू माता, तूं पिता, सुवंधू
करुणेचा तू अथांग सिंधू
कुद्र एक मी केवळ बिंदू
तुझा कळेना पार, साई मज एक तुझा आधार ॥४॥

— श्री. चकोर आजगांवकर एम.ए.
वाय. ११/१७०, सरकारी वसाहत,
वांदे (पूर्व), मुंबई -५१.

माझा साई

भक्ताच्या भनात
वसतो माझा साई
दाखवी प्रकाश
श्रद्धा सद्बुरीचा ॥१॥

सांगतो कानात
सबका मालिक एक
हाकेला धावतो
तत्पर उदार ॥२॥

— श्री. गणेश मोरे
जरीमरी - कुला.



'द' अक्षरातील उपदेश

— श्री. बबन डी. येर

१/५, कल्याणजी देवजी चाल
चिरागनगर, घाटकोपर, मुंबई - ८६

प्रजापती ब्रह्मदेव हे देव, मानव व दानव यांचे गुरु होते. हे सर्व शिष्य भावनेने विद्य शिकण्यास गेले होते व ब्रह्मचर्य पालन करून त्यांची सेवा करीत होते.

अशा प्रकारे काही काळ लोटल्यानंतर या तिघांना वाटले की, गुरुजीनी आपणास उपदेश करावा.

सर्व प्रथम देव ब्रह्मदेवाकडे गेले. त्यांनी ब्रह्मदेवाची स्तुती करून म्हटले, 'हे भगवन्, आम्हाला उपदेश करावा.' प्रजापतीनी उत्तरे देताना 'द' हे अक्षर दिले व म्हटले हाच माझा उपदेश. देवगण विचार करू लागले, आपण देवगण स्वर्गात राहतो. स्वर्गामध्ये अनेक प्रकारचे भोग आहेत. आपण सदैव देवलोकातील भोगविलासात मग्न असतो, म्हणून 'द' चा अर्थ दमन असा असावा. दमन म्हणजे इंद्रिय संयम. स्वतःला कृतकृत्य मानून व प्रजापतीना वंदन करून देव निघाले. इतक्यात ब्रह्मदेव म्हणाले, 'देवानो, मी दिलेल्या शब्दाचा अर्थ तुम्हाला कळला ना?' देव म्हणाले, 'हे, तुम्ही आम्हाला इंद्रिय-दमन करण्याची आज्ञा दिली आहे.' प्रजापती म्हणाले, बरोबर आहे. माझ्या उपदेशानुसार वागलात तर तुमचे कल्याण होईल.'

त्यानंतर मानवांनी प्रजापतीकडे जाऊन उपदेश करण्याची विनंती केली. तेव्हा प्रजापतीनी त्यांनाही 'द' शब्द दिला. मानवांनी विचार केला, आपण कर्मयोनीताव आहोत. सदैव लोभवशात कर्म करतो व अर्थ संग्रह करण्यातच मग्न असतो. म्हणून प्रजापतीनी आपल्याला 'दान' करण्याचा उपदेश केला. आहे. सर्व मानवांना यात आनंद वाटला. तेव्हा प्रजापतीनी त्यांना उपदेशाचं मर्म काय, असं विचारलं. संग्रह प्रिय मानव म्हणाले, 'आपण आम्हाला 'दान' करण्याची आज्ञा दिली आहे.' ब्रह्मदेव प्रसन्न झाले. त्यांनी त्यांना म्हटले की, माझ्या म्हणण्याचा हाच अर्थ आहे. त्यानुसार वागलात तर तुमचे कल्याणच आहे. आता पाळी होती, राक्षसांची म्हणजे दानवांची. त्यांनी ब्रह्मदेवाकडे जाऊन उपदेश करण्याची विनंती केली. ब्रह्मदेवांनी त्यांना 'द' अक्षर दिले. दानवांनी 'द' अक्षराचा असा विचार केला की, आपण लोक स्वभावाने हिंस्र आहोत. कोध व हिंसा आपला नित्याचा व्यापार आहे. म्हणजे प्रजापतीनी आपणास या दुष्कृत्यापासून दूर राहण्यासाठी 'दया' करण्याचे सुचविले आहे. असा विचार करून ते निघणार, इतक्यात ब्रह्मदेवांनी त्यांना विचारले, 'माझ्या उपदेशांचा तुम्हाल अर्थ कळला का?' तेव्हा हिंसाप्रिय असूर म्हणाले, 'देवा, आपण आम्हाला 'द' शब्द देऊन प्राणीमात्रांवर दया दाखविण्याचं सुचविलं आहे.' हे ऐकून प्रजापती ब्रह्मदेव आनंदाने म्हणाले, 'वत्सांनो, बरोबर आहे. तुम्ही द्वेष सोडून सर्व प्राणीमात्रांवर दया करा, यातच तुमचे कल्याण आहे.'

देव दानव मानव सर्वांचे यातच कल्याण।

जर जाणाल 'द' म्हणजे दमन, दया व दान ॥

अरे साई -

- सौ. नीता जाधव

६२९, सरेकर आळी,

मु. पो. महाड, जि. रायगड.

अरे साई, तू तरी असा कसा रे? खरंच का रे तू माझ्या झोपडीच्या दारात आला होतास? काय बरे मी घातले तुझ्या त्या फाटक्या झोळीत? फक्त एके चतकोर भाकरी, आणि त्या चतकोर भाकरीवर केवढे हे व्याज! साई, कमाल आहे तुझ्या दातृत्वाची. तुझ्या दया दातृत्वाला अंत नाही पार हेच खरं. माझ्या सारख्या अज्ञानी जीवाला ते काय कळणार म्हणा! अरे साई, त्रिभुवनाचा कुबेर तू तुला काय कशाचे कमी! तरी केवळ तुझ्या लाडक्या भक्तांसाठी तू दारोदार फिरण्याचे कौतुक करीत होतास. जो जितेंद्रिय परमेश्वर त्याला खायचे तरी काय कौतुक. ती भाकरी, ती आमटी, भाजी, ताक, दूध साराच काला. पण त्याच्यापुढे अमृत ते काय? जिव्हा ज्याने जिंकली त्याला चव ती काय? श्रीकृष्णाचा गोपाळकाला नाही का सारे सवंगडी मिटक्या मारीत मारीत खात. तेच तुझ्या भिक्षेचे कौतुक. भिक्षा तरी काय ती तुझ्यासाठी होती! पण तू दाखवून दिलेस नम्र झाल्याशिवाय मोठेपणा मिळत नाही. सारं सुटल्या शिवाय मोठेपण जडत नाही. घणाचे घाव सोसल्याशिवाय मूर्ती घडत नाही. बाबा भक्तांसाठी तू का कमी सोसलंस. दुसऱ्याचा ताप आपण स्वतःवर ओढून घेतलास. दुसऱ्याच्या प्लेगच्या गाठी स्वतःवर ओढून घेतल्यास एवढंच नाही तर तात्यासारख्या भक्ताचे मरण सुदृढा स्वतःवर ओढून घेतलंस धन्य तो भक्त आणि भक्तांसाठी स्वदेह अर्पण करणारा धन्य धन्य तो साईश्वर. अरे साई करशील तरी किती? मला तर तू वेड लावलेस वेड. साईचे वेड. साई नामाचे वेड. रात्रिंदिन साईला पहायचे वेड. क्षणभर सुदृढा मी तुझ्याशिवाय राहू शकत नाही. माझ्या मनोमंदिरात तुझीच मूर्ती आहे. मुखाने तुझे सतत नाम आणि भजन. फार मोठी शक्ती तू मला दिली आहेस, अगणित शब्दसंपत्ती ज्याच्या सहाय्याने साईची भजने उमलत आहेत. बाबा खरंच का मी तुला त्रास देते. पण मला आता तुझ्याशिवाय काही काही नको. क्षणभर जरी तू दूर झालास तर मला भीती वाटते रे, या साऱ्या जगाची, प्रपंचात उड्या मारणाऱ्यांची, कोलांट्या उड्या खाणारांची, प्रपंच सर्वस्व मानणाऱ्यांची. कदाचित तुझ्या मंदिरातून माझे पायही तिकडे वळतील. माणसाच्या मनाचा काय भरवसा. पण मी माझे मन तुलाच अर्पण केले आहे. आता तो माझा मार्ग नाही साईराजा. माझा मार्ग एकच तुझ्या भक्तीचा. कुठे जायचे तर शिरडीला तुझ्या दर्शनाला. वाचायचे ते साईसत्यरीत. पहायचे ते तुझे मनोहारी रूप. खायचे ते तुला अर्पण केलेले अन्न. चैन पडत नाही तुमच्यावाचून त्याला मी काय करू बाबा. या शरीरातील शेवटचा इवासदेखील साई साई म्हणतच बाहेर पडू दे.

अरे साई तू म्हणशील, अग तू माझीच आहेस. तुझा आता जन्म मरणाचा फेरा चुकला. साईनाम गाता गाता तू मुक्त झालीस. पण ते काही नाही, या प्रपंचातून मला



मुक्त कर. पण मला पुनर्जन्म हवा राजा. तो फक्त तुझे नाम घेण्यासाठी, तुझे गीत गाण्यासाठी, तुझी सेवा करण्यासाठी. तुझ्या राऊळातला मी केर सुद्धा काढीन. पां मला पुनर्जन्म दे. अरे साई, ही विनवणी पुन्हा पुन्हा करते.

जन्मोजन्मी ठेव मज तुझ्या पायाशी
हीच एक आस सदा ठेवी हृदयाशी ।

अरे माझी तरी तू किती किती काळजी घेशील. मला सकाळी उठायला उशीर व्हायले नको म्हणून स्वतः जागत बसतोस आणि वर हलवून जागे करीत सांगतोस, “आग उठतेस ना! तू झोपलीस पण मी मात्र जागाच आहे.” मन भरून आले. माझी साई माऊळीच तू. माऊळी शिवाय लेकराला कोणाची काळजी असणार म्हणा! जिथे जिथे माझी दृष्टी जाते, तिथे तिथे तूच असतोस राजा. ज्या ज्या दुकानात तुझी तसबिर त्याच दुकानात माझे पाय वळतात. ज्या रिक्षेत तू आहेस तीच रिक्षा मला मिळते. ज्या गाडीत तूच आहेस ती गाडी माझ्यासाठी असते. अगदीच नाही तर शेजारच्या माणसाच्या घड्याळावर किंवा अंगठीवर तूच असतोस. शिर्डी माहेराला निघाले की अगदी घरापासून सोबत माझा माघारी बंधूच. सावली सारखा पुढे मागे, पुढे मागे साई अरे किती किती जपशील रे मला. सगळ्या हौशी पुरवितोस. किती बंधु, किती भगिनी, माता तू मला दिल्यास. त्या मला सांभाळण्यासाठीच ना! अरे साई अगदी निरंतर तू माझा होऊन राहिला आहेस. माझ्या हृदयात तुझ्याशिवाय काही काही नाही.

साईवीण काही न उरले मन मंदिरात

साई साई दे रे मला एक तुझी साथ

माझ्या साईच्या लीला सांगू तरी किती? जशा कृष्णाच्या लीला सांगता सांगता गोप गवळणी कृष्णमय झाल्या. साईलीला गाता गाता अरे साई मलाही साईमय होऊ दे. साईमय जीवन मला जगू दे.

अरे अरे साईनाथा

एक तुझे नाम गोड

भवतीचं जग द्वाड

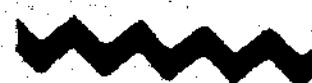
मला तुझीच आवड ।

अरे अरे साईनाथा

मी तुझीच रे पोर

तुजवीण काहीच नाही थोर

नाम घेता घेता करी बेडा पार ।



खापडे यांची शिरडी दैनंदिनी

साईनंद

शुक्रवार, दिनांक २६-१-१९९२

आज सकाळी मी खूपच लौकर उठलो. वेळेच्या बाबतीत काहीसा घोटाळा-गैरसमज झाला. सूर्योदयाला अद्याप वेळ आहे, असे समजून मी प्रार्थनाही पूर्ण केली आणि वन्हांड्यात येरझारा घालीत राहिलो. मला वाटते, मी नेहमीपेक्षा निदान दीडतास तरी अगोदर उठलो होतो. सूर्योदयानंतर मी माझ्या दैनंदिन कामकाजाला सुरुवात केली आणि आम्ही बाहेर पडलो. आम्ही परमामृतातील काही पाठांचे थोडेसे वाचन केले. आणि साईबाबांचे ते बाहेर जाताना आणि परत येतानाही दर्शन घेतले. मला काहीशी अस्वरथता वाढू लागली म्हणून मी काही वेळ नुसता पळून राहिलो.

शनिवार, दिनांक २७-१-१९९२

आज सकाळी मी लौकर उठलो, प्रार्थना केली आणि काकड आरतीला हजर राहिलो. साईबाबा काही एक शब्द न बोलता मशिदीत गेले असे कधीच झाले नाही परंतु आज मात्र ते फारसे काहीच बोलले नाहीत. मी; उपासनी, बापूसाहेब जोग आणि भीष्म यांनी परमामृताच्या पाठाचे वाचन केले आणि साईबाबांचे ते बाहेर जाताना आणि परत येतानाही दर्शन केले. मध्यान्हाची आरती ही व्यवस्थित पार पडली आणि त्यानंतर आम्ही आमचे दुपारचे भोजन केले. मी काही वेळ विश्रांती घेतली. नंतर उठल्यावर एक पत्र लिहिले आणि दुपार नंतर दिक्षित वाचत असलेल्या रामायण कार्यक्रमास हजर झालो. आम्ही साईबाबांचे ते संध्याकाळच्या रपेटीस जात असताना दर्शन घेतले आणि ते यावेळी प्रसन्नतेने बोलले पण त्यांच्या चेहऱ्यावर गांभीर्य मात्र होते. शेवटी ते मोठ्याने आणि आवेशपूर्ण आवाजात बोलले. मला असे दाखवून देण्यात आले की, अंधार जस्सजसा वाढत चालला होता, तसेतसे ते अधिकाधिक जोरजोराने बोलत होते. इस्लाम धर्माचा रवीकार करणारा इब्राहीम खिंडीच्या जवळच असलेल्या एका तुटलेल्या भिंतीवर हात ठेवून उभा राहिला होता. त्याची निर्भत्सना ते करीत होते. त्याचबरोबर राधाकृष्णामाईकळून त्यांचे कपडे का धुतले गेले होते, त्याबद्दलही ते रागावले होते. हे आणखीन एक त्यांच्या संतापाचे कारण होते.

रविवार, दिनांक २८-१-१९९२

मी काल रात्री चांगला झोपलो आणि वेळीच सकाळी उठलो, प्रार्थना केली आणि दिवसभराच्या कार्यक्रमास सुरुवात केली. मी सुमारे आठ वाजण्याच्या वेळी खंडोबा मंदिरात गेलो. तिथे उपासनी महाराज राहत होते, त्यांचेबरोबर बसून गप्पागोष्टी केल्या. हे एक छोटेसेच पण रमणीय असे स्थान आहे. आम्ही परमामृताचा वर्ग बापूसाहेब जोगांच्या निवासस्थानी भरविला. कारण माझ्या निवासस्थानाच्या समोर



वन्हांड्यात बसून वेदातावर चर्चा व वाद होई, त्यामुळे माझ्या आजारी असलेल्या बलवंत नावाच्या मुलाला त्रास होत असे. आम्ही साईबाबांचे ते बाहेर जाताना व पुन्हा मशिदीत परतत असताना दर्शन घेतले. आम्ही प्रातःकालीन वेळेचा काय सदुपयोग केला, याची त्यांनी विचारपूस केली आणि मी पण त्यांना आम्ही सकाळपासून जे जे काही केले, त्याचा वृत्तान्त कथन केला. ते प्रसन्न मुद्रेत दिसत होते आणि मध्यान्हाची आरती पण सुखरुपणे पार पडली. फक्त एवढेच काय ते की राधाकृष्णमाई बाहेर निघून गेली. ती काहीशी नाराज दिसत होती. तिने आपल्या घराचे दरवाजे पण बंद करून घेतले होते. दुपारच्या भोजनानंतर मी काही वेळ लवंडलो व उठल्यावर एक पत्र लिहिले. नंतर दिक्षितांच्या रामायणांच्या पुराण पाठात सामील झालो. त्यानंतर आम्ही साईमहाराजांचे ते संध्याकाळच्या रपेटीस बाहेर पडतानाचे वेळी दर्शन घेतले. नंतर वाड्यातील आरती झाली. भीष्मांची प्रकृती ठीक नव्हती म्हणून त्यांच्या भजनांचा कार्यक्रम झाला नाही. रात्री शेजारतीहून परतल्यावर दिक्षितांनी नेहमीप्रमाणे रामायणाचा पाठ केला.

सोमवार, दिनांक २९-१-१९९२

आज मी सकाळी बराच लौकर उठलो, प्रार्थना केली आणि कळून चुकले की मला आज बरीच लौकर जाग आली. मी जागाच राहिलो आणि काकडआरतीत सामील झालो. तेथून परतल्यावर मी दैनंदिन कामकाजास सुरुवात केली. सकाळी ९ वाजता बापूसाहेब जोगांकडे गेलो. तिथे ते व उपासनी यांच्याबरोबर परमामृतास आरंभ केला खरा, परंतु इतकी झोप मला येत होती की, त्यामुळे मी कसलीच प्रगती करू शकलो नाही. शेवटी मी माझ्या निवासस्थानी परतलो आणि झोपून टाकले. मी इतका झोपलो की, दुपारचे १२-३० किंवा १ वाजला असावा. मी झोपूनच राहिलो. माधवराव देशपांडे आणि इतरांनी मला दुपारच्या आरतीच्या वेळेसाठी म्हणून जोरजोराने हाका मारून उठविण्याच्या, जागे करण्याचा प्रयत्न केला. परंतु मी त्यांना कसलेच उत्तर दिले नाही. शेवटी ती मंडळी आरतीला गेली आणि कसे काय कुणास ठाऊक, ही हकीगत साईबाबांच्या कानावर ही जाऊन पोचली आणि मग त्यांनी त्यावर म्हटले की, आपण त्यायना कोणत्या ना कोणत्या उपायाने जागे करतो, जाग आणतो. जशीजशी आरती संपत आली आणि मला जाग आली आणि मी आरतीच्या शेवटचे चरणाच्या वेळी आरतीला हजर झालो. मी इतका वेळ झोपून राहिलो, याची मलाच लाज वाटली. मी दिवसभरात तसाच गुंगीच्या अवसर्थेत होतो. सोलापूरचे नारायणराव बामणगावकर आज आले. ते एक चांगले सुस्वभावी तरुण आहेत. मी त्यांचेबरोबर गप्पागोष्टी करीत राहिलो. नंतर मी दुपारनंतर दिक्षितांच्या पुराण पाठास हजर राहिलो आणि सायंकाळी साईसाहेबांचे ते सायंकाळच्या रपेटीस जातानांचे वेळी त्यांचे दर्शन घेतले. ते सकाळी ९ व १० व्या मध्ये बाहेर पडले होते. तेव्हा त्यांचे मी दर्शन घेतले होते. सायंकाळी भीष्मांच्या भजनाचा कार्यक्रम व त्यानंतर दिक्षितांच्या पुराण पाठाचा कार्यक्रम झाला. त्यांनी नित्याप्रमाणे रामायणाचा पाठ सादर केला.

मंगळवार, दिनांक ३०-१-१९९२

आज सकाळी मला लौकर जाग आली परंतु मला बिछाना सोडवत नक्ता. परंतु कालच्याप्रमाणे मी निदावश होईन की काय, अशी भीती वाटून मी उठलो व कामाला सुरुवात केली. मी सूर्योदयापूर्वी बिछाना सोडला, आपली प्रार्थना केली आणि बापूसाहेब जोगांकडे आपल्या परमामृताच्या वर्गास गेलो. उपासनी शास्त्री, श्रीमती कौजलगी व बापूसाहेब जोग तिथे होते. तिथे आज आम्ही चांगली प्रगती केली. आम्ही साईबाबांचे ते बाहेर जाताना आणि नंतर पुन्हा मशिदीत परततांना दर्शन घेतले. आम्ही सकाळच्या वेळेचा कसा काय सदुपयोग केला, असा सवाल त्यांनी मला केला आणि मी त्यांना आम्ही जे काही केले होते, त्याचा तपशील दिला. दुपारच्या आरतीनंतर मी परतलो आणि आम्ही आपापले भोजन केले. नंतर दिक्षितांनी रामायणाचा पाठ केला. भीष आणि माधवराव देशपांडे पाठाच्या वेळी सामील झाले होते. गावातले कुणी दोघेजण आणि सीताराम डेंगळे याचे धाकटे बंधु पण आले होते. आणि पाठ समाप्त झाल्यावरही गप्पागोष्टी करीत ते बसले. त्याच्यापैकी एकाने रामायणातील काही छंद ऐकवले. नंतर मी साईबाबाच्या दर्शनासाठी मशिदीत गेलो आणि पुन्हा त्यांनी दुपारच्या वेळ कसा काय घालविला. असा सवाल केला. मी त्यांना पत्रे लिहिण्याच्या संबंधी बोललो तेहा ते हसले आणि म्हणाले, “बेकार बसून राहण्यापेक्षा आपले हात चालवित असलेले बरे.” आम्ही त्यांचे ते सायंकाळच्या रपेटीस निघाले तेहा दर्शन घेतले व रात्री शेजारतीला गेलो. आज रात्री भजन झाले नाही कारण भागवताच्या पाठातच सारा वेळ गेला आणि रात्री दिक्षितांनी रामायणाचे वाचन केले.

साई तुझे नाम

साई तुझे नाम, गाईन वेळो वेळा ॥१॥

तुझे रूप पाहीन, निजडोळा

आ ss तुझे रूप, पाहीन निजडोळा

साई तुझे नाम, गाईन वेळो वेळा ॥२॥

तुझ्या घरणी गुंतला, माझा हेत

तुझी मूर्ती, कोंदली हृदयात

साई तुझी मूर्ती, कोंदली हृदयात

साई तुझे नाम, गाईन वेळो वेळा ॥३॥

साई तुझे ध्यान, लागले अंतर्यामी

तुझा विसर न, पडो मनोधामी

साई तुझे नाम, गाईन वेळो वेळा ॥४॥

द्वारकामाईत आविश वर्षवि

भक्तगंना सर्वाना, सुखी ठेवावे ॥५॥

— लिलावती कां. गुजराठी

नृसिंह लॉजसमोर, मु. पो. शिरडी, जि. अहमदनंगर.



टीक्हीएस-५० परत मिळाली

श्री. हरीश मुळे

द्वारा— श्री. मुरलीधर राव

६-१-३१, रामगीरी, नवळगोडा,

आंध्र प्रदेश-५०८ ००२.

मी खो-खो खेळाचा कोच (शिक्षक) असून मला हैद्राबाद इथे ज्युनियर नॅशनलला जाणाऱ्या मुलींच्या टिमच्या कोचींग साठी बोलाविले होते. दिनांक १२ जून रोजी मी सकाळी ९-३० वाजता कोचींग कँप्हून सिकंदराबाद इथे परत घरी आलो व फाटकाच्या आत टी.क्ही.एस-५० (एटीआर ७७३८) ठेवून त्यास कुलूप लावले. तेथे सर्व कॉटेजेस असल्यामुळे दारे बहुतेक बंद असतात. ती गाडी ९-३० ते ११-०० वाजताच्या दरम्यान सकाळी कुलूप तोडून चोरीला गेली. ती गाडी माझ्या मोठ्या भावाची असून तो साईभक्त आहे. गाडी चोरीला गेल्याचे लगेच रामगोपाल पेठ, सिकंदराबाद पोलीस स्टेशनवर कळविले व साईबाबांजवळ प्रार्थना केली की, देवा आपल्यां भक्ताची गाडी चोरीला गेली असून ती मिळू दे.

गाडी विषयी कांही कळाले नाही व मी १५-६-८७ ला बंगलोर इथे ज्युनियर नॅशनल खो-खो चॅम्पियनशिपसाठी टिम बरोबर गेलो.

ज्याने गाडी चोरली होती त्याने ती मलकाजगीरी पोलीस स्टेशन जवळ आणून सोडली. ती गाडी तेथील पोलीस लोकांनी आपल्या ताब्यात घेऊन गाडीतील ड्रायविंग लायसेन्स काढून बघितले व घराचा पत्ता शोधत खैरताबाद इथे भावाच्या घरी २१-६-८७ रोजी आले. लगेच भावाच्या मुलांनी जाऊन गाडीची ओळख दिली व सिकंदराबाद इथे निरोप दिला. मी नसल्या कारणाने माझ्या पत्तीने दुसऱ्या दिवशी रामगोपालपेठ पोलिस स्टेशन इथे कळविले व लगेच इन्स्पेक्टरनी ती टीक्हीएस मलकाजगीरीहून मागवून घरी पोहचविली. कांही त्रास न होता पोलिसांनी ती गाडी घरी पाठविली म्हणजे आहे की नाही साईची कृपा. त्यांच्या कृपेनेच आमची टीक्हीएस परत मिळाली.



मला आलेला बाबांचा अनुभव

सौ. अनंदा अ. पेटकर

१० "देवदत्त", भास्कर कॉलनी,

नौपाडा, ठाणे-४०० ६०२.

बाबांच्या कृपेचा मला आलेला विलक्षण चमत्कारिक अनुभव देत आहे. नक्की साल आठवत नाही, पण त्यावेळी मनोजकुमार ह्या सिनेकलाकाराने "शिरडीके श्री साईबाबा" ह्या नावाचा एक चित्रपट काढला होता. आम्ही प्रवासात असताना जमानांनी 'Screen' चा अंक घेतला. मध्यल्या पानावर श्री साईबाबांचे मोठे चित्र

असलेली जाहिरात होती. समाधिमंदिरातील मूर्ती वरुन घेतलेला तो फोटो होता. काळ्या-पांढऱ्या रंगातील शांत- धीर देणारी साईबाबांची छबी आम्हाला खूप आवडली. ह्यांनी हलकेच साईबाबांचे 'Screen' साप्ताहिकातले ते चित्र कापून घेतले. घरी आल्यावर चारी बाजूला डिंक लावून साईबाबांचे चित्र असलेला तो कागद, ह्यांनी एका भिंतीवर चिकटवला. शिर्डीच्या समाधिमंदिरातील मूर्ती मला अतिशय आवडत असे. जणू काही आपल्याला धीर देण्यासाठी, संकट निवारण्यासाठी साईबाबा तिथे बसले आहेत, असे वाटत असे. तसेच चित्र घराच्या भिंतीवर दिसत असल्यामुळे, मला खूप आनंद झाला होता. हळूहळू त्या कागदावरच्या चित्राला नमस्कार करणे, त्याला आपली गान्हाणी सांगणे, मनांतील दुःखं सांगणे हे माझे रोजचेच होवू लागले. संकटं येत होती: साईबाबा ती सोसायला बळ देत होते, मार्ग दाखवीत होते. अशीच वर्षे उलटली. आम्हाला मुलगा झाला. साईबाबा त्या जागी प्रत्यक्ष बसले आहेत, अशीच माझी भावना होती. होता होता तो कागद अगदी जीर्ण झाला, पिवळा पडला आणि एके दिवशी वाच्याच्या जोरामुळे साईबाबांचे चित्र असलेला तो कागद, एका कोपन्यातील डिंक सुटून फाढू लागला. त्यावेळी आमच्या लक्षात आले की, साईबाबांचा आपण अजून एखादा फोटो विकल घेतला नाही. साईबाबांचा तसाच फोटो विकल आणून, त्या जागी लावायचा, असं आम्ही ठरवलं. पण साईबाबांचे चित्र असलेला हा कागद काढायचा हे माझ्या मनाला सहन होईना! तिथे प्रत्यक्ष साईबाबा आहेत, अशा भावनेने मी रहात होते. काही झालं तरी तो कागद होता. इतकी वर्षे जीर्ण झालेला तो कागद, आज ना उद्या काढणे भाग होते. पण आता इथे साईबाबा राहणार नाहीत, ह्या कल्पनेने मी मनातून दुःखी झाले होते. कशातच मन त्लागत नव्हतं. राहून राहून त्या चित्राकडे पाहून, माझं मन गलबलून येत होतं. तसाच साईबाबांचा फोटो ह्यांनी फ्रेम करुन आणला होता. एका गुरुवारी आम्ही तो लावणार होतो. पण त्या कागदावरच्या छबीचा जणू काही विरह मला सहन होणार नव्हता. अशीच दुःखी मनाने साईबाबांच्या त्या चित्राला मी नमस्कार करीत होते. मन व्याकुळ झाले होते. साईबाबा इथून जाणार, ह्या कल्पनेने डोळ्यांतून अश्रूधारा वहात होत्या. कितीतरी वेळ मी तशीच हात जोडून साईबाबांसमोर उभी होते. जोडलेले हात किंचित् मोकळे झाले. आणि काय चमत्कार! माझ्या औंजळीत एक जरासं सुकलेलं झेंडूचं फूल साईबाबांच्या चित्राच्या कागदातून पडलं. मी आश्चर्यचकित झाले. पण लगेच माझ्या लक्षात आलं, डोळ्यातील अश्रूधारा आणखीनच घळघळ वाहू लागल्या. साईबाबांच्या चमत्काराने मन दाटून आलं. माझ्या आनंदाला पारावार उरला नाही. "माझं चित्र जरी इथे नसलं, तरी मी इथेच आहे." असच जणू साईबाबांना फुलाच्या चमत्काराच्या रूपाने सांगायचं होतं. इतके दिवस अस्वस्थ असलेलं माझं मन शांत झाले. आम्ही ते फूल एका डबीत ठेवून, ती डबी देव्हाच्यात ठेवून त्याची देवाबरोबर पूजा करतो. त्या कागदाच्या चित्राच्या जागी तसाच श्रीसाईचा फोटो लावला आहे.



कृपाळू साईबाबा

- कु. प्रशांत प्रल्हाद संन्याशिव

१८/५६४, शास्त्रीनगर,

गोरेगांव (पश्चिम),

मुंबई - ४०० १०४.

श्री साईलीला आपत्या भक्ताला नेहमी म्हणत:— ‘संसाराचा लगाम खेचत खेचत प्रत्येक सकटाला तोड देत जे परमार्थ साधतात, त्याला जेवढे महत्त्व आहे, तेवढे आजन्म ब्रह्मचारी राहून परमार्थ साधण्याला काहीच महत्त्व नाही.’

‘साई’ म्हटल की मनाला एक वेगळ्या प्रकारची शांतता वाटते. मनात एक वेगळ्या प्रकारची शांतता वाटते. मनात एक वेगळ्या प्रकारची भावना निर्माण होते. ‘नास्तिक’ मनुष्य सुद्धा ‘साई’ ह्या नावाने ‘आरितक’ होतो. मनातले सगळे पापी-दाईट विघार निघून जातात. साईचे सामर्थ्य किती आहे, हे ह्या उदाहरणावरून दिसून येते. ज्यावेळेस माणसावर संकटे येतात त्यावेळेस माणूस देवाचा धावा करतो. परंतु अशी पण काही माणसे ह्या जगात आहेत की, ती संकटे येऊन सुद्धा देवाला त्रास देत नाहीत. कारण त्यावेळेस त्यांचे मन, त्यांच्या भावना त्याना सागतात की. आपली संकटे देवावर टाकून, देवाला ते संकटात टाकत आहेत. आपत्यामुळे देवाला त्रास होऊ नये, म्हणून ते ती संकटे शांतपणे सहन करीत असतात. परंतु देवाला त्यांची दुखे बघवत नाहीत व तो त्यांना संकटातून मुक्त करतो. त्याघरोबर त्या भक्ताची श्रद्धा आणखी दृढ होते व तो आपत्या मायमाऊलीला ताष्टाग नमस्कार घालतो. म्हणूनच साईमाऊलीने म्हटले आहे, ‘तुम्ही आपत्या देवावर दृढ विश्वास ठेवा, ‘श्रद्धा व सबुरी’ ठेवा, तो तुम्हाला फळ दिल्यावाचून राहणार नाही’.

श्रीबाबा आपत्या भक्तांना म्हणत असत, ‘भक्त खरा तोच की, जो अगदी मनापासून देवाची भक्ती करतो व कुठलाही स्वार्थ न धरता, मनात कुठलीही अभिलाषा न धरता त्याची खन्या अर्थाने पूजा-अर्चा करतो. काम, क्रोध, मद, मत्सर, मोह, लोभ, स्वार्थ, गर्विष्ठपणा, रागीटपणा ह्या सगळ्या गोष्टींपासून अलिप्त राहून आपल उभ आयुष्य देवभक्तीत घालवतो तोच खरा भक्त.’

बाबाच्या हयातीत म्हाळसापती, नानासाहेब चांदोरकर, कोकासाहेब दीक्षित, लात्या, शामा, दासगणू यांसारख्या भक्तांनी आपले आयुष्य श्रीबाबांच्या चरणी अर्पण केले होते व मनात कुठलाही स्वार्थ न धरता बाबांची सेवा करण्यात ते रमून जात. ह्या भक्तापुढे आपण काहीच नाही, हीच खंत मनाला वारंवार वाटत असते. म्हणून मी बाबाना हात जोडून प्रार्थना करतो की, बाबा आम्हा भक्तांना सुद्धा तुमच्या चरणांची सेवा करण्याचे भाग्य लाभू द्या.

बाबांचे आपत्या भक्तांकडे फार बारकाईने लक्ष असे. एकदा बाबांचे परमभक्त नानासाहेब पिटकर आपत्या मित्रांबरोबर बाबांचे दर्शन घेण्याकरिता शिर्डीला आले.

परंतु त्यांना पाहताच बाबा भयंकर संतापले व त्यांना परत जाण्यास सांगू लागले. आपल्या हातातील काठीने मारण्याचा आवेश दाखवून बाबा, 'चले जाव, अभी के अभी चले जाव' म्हणून बाबा ओरडायला लागले. परंतु बाबांचे काही एक न ऐकता पिटकर तिकडेच बसून राहिले. परंतु पिटकरांना त्याचा काहीच उलगडा होईना. मग काही वेळानंतर दीक्षितांनी बाबांच्या ह्या कृतीचा खरा अर्थ त्यांना समजावून सांगितला. 'त्याच वेळी गावात प्लेगची साथ आली होती. शिरडीला लागण होण्याची भीती होती. म्हणून बाबा पिटकरांना शिर्डीतून निघून जाण्याची आझ्ञा करत होते. ह्या उदाहरणावरून आपल्याला कळून येते की, बाबा आपल्या भक्ताला संकटातून सोडविण्याकरिता किती खटपट करीत असतात.

बाबांनी आपला देह ठेवण्याअगोदर भक्तांना सांगितले होते की, मी जरी हा देह सोडून जात असलो तरी,

नवसास पांवेल माझी समाधी ।

धरा दृढ बुद्धी माझ्या ठारी ॥

नित्य मी जिवंत, जाणा हेचि सत्य ।

नित्य घ्या प्रचित॥

बाबा आजही आपल्या भक्तांची संकटे दूर करतात, त्यांचे मनोरथ पूर्ण करतात. धन्य धन्य ती श्री साईलीला !

बाबांना माझा कोटी कोटी प्रणाम.

माझ्या मार्गे साईबाबा

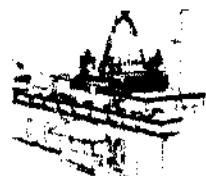
खूप वेळा शिरडीस जाण्याचा योग यायचा, परंतु काही ना काही कारणाने ते रद्द हायचे. १९८४ च्या दिवाळीत प्रथम शिरडीस जाण्याचा योग आला आणि त्यानंतर श्री साईबाबा हे माझे खरोखरच बाबा आहेत, असे मला वाटू लागले. शिरडीहून येताना बाबांचे एक छायाचित्र आणून फ्रेम करून आम्ही त्यांची त्या दिवसापासून नित्यनेमाने पूजा करू लागलो आणि त्या दिवसापासून माझ्यावर आलेल्या प्रत्येक संकटाचे बाबा निवारण करीत आले.

"नित्य मी जिवंत जाणा हेचि सत्य॥ नित्य घ्या प्रचीत अनुभवे"

"शरण मज आला आणि वाया गेला॥ दाखवा दाखवा ऐसा कोणी॥"

वरील वचनाची प्रचिती मला वेळोवेळी येऊ लागली. साई दरबारात गेलेला कोणीही विनम्रुख होऊन परतत नाही, याचे अनेक अनुभव मला आले. त्यातील एक अनुभव मी खाली देत आहे.

माझा पाच वर्षांचा मुलगा त्यावेळी सिनियर के.जी. त होता. त्याची शाळा घरापासून खूप लांब होती. त्यात माझ्या नोकरीमुळे त्याला नेता आणता येत नसे. आमच्या सोसायटीतील गुरखा दोन तीन मुलांना सायकलवरून एकदम घेऊन येत असे. त्यामुळे मला फार भीती वाटत असे. नोकरीला जातेवेळी स्टॉपवर मी नेहमी विचार करीत उभी असायची की, माझ्या मुलाला घराजवळील शाळा मिळाली तर !



पण ते कसे शक्य आहे? त्या शाळेत अँडमिशन घेण्यासाठी त्यांच्या खूप अटी होत्या, स्टॉपजवळच साईबाबांची मूर्ती असलेले छोटेसे मंदिर आहे. एके दिवशी साईबाबाना हात जोडून म्हटले, 'बाबा, माझ्या मुलाला तुमच्या कृपेने घराजवळील शाळा मिळूदे' आणि खरोखरच महिन्याभरात एके दिवशी ध्यानीमनी नसताना एका सहकाऱ्याच्या सल्ल्याने मी महानगरपालिकेतर्फ प्रवेशासाठी अर्ज भरला. मुळात था सर्व गोष्टीसाठी माझे पती तयारच नव्हते. त्यांनी मला स्पष्ट सांगितले की, काय करायचे ते सगळे तूच कर. परंतु साईबाबांवरील श्रध्देमुळे मी पुढचे पाऊल उचलले. अर्ज भरल्यावर ट्राविक दिवशी मला केंद्रावर बोलावण्यात आले. घरून निघताना नेहमीप्रमाणे बाबांची उदी लावून व बाबांना नमस्कार करून निघाले. तेथे गेल्यावर मला हवी ती शाळा मिळाली, असे कळल्यावर माझ्या आनंदाला पारावार उरला नाही. बाबांच्या छोट्या तसबिरीला नमस्कार करताना माझ्या डोळ्यात आनंदाश्रू उभे राहिले.

परंतु अजूनही मी बाबांच्या श्रध्देला व कसोटीला पूर्ण उतरले नव्हते, हे मी दुसऱ्या दिवशी शाळेत गेल्यावर मला कळले. मुख्याध्यापकांकडे आम्ही गेलो असता त्यांनी आम्हाला निकून सांगितले की, कालच संध्याकाळी एक शेवटची जागा भरली, तुम्हाला प्रवेश मिळणार नाही. मला तर तेथेच रङ्ग कोसळले. परंतु माझ्या बाबांवर माझा पूर्ण विश्वास होता. त्या केंद्रावर माझ्या ओळखीचे आमंचे साहेब होते. तेथे मी व माझे पती यांना भेटावयास गेलो असता, ते तिथे नव्हते. ते संध्याकाळी चार वाजता तेथे येणार होते. आम्ही पुन्हा घरी आलो. माझे पती माझ्यावर खूप वैतागले, "त्याला आहे त्या शाळेत राहू दे. आता मी काही तुझ्याबरोबर येणार नाही. तुला काय एकटीला हवे ते कर!" असे त्यांनी मला सांगितले. त्यावेळी मात्र माझा धीर खूप खचला. परंतु मी प्रयत्न सोडला नाही. पुन्हा मी बाबांवर पूर्ण विश्वास ठेवून भर पावसात ३ वाजता त्या केंद्रावर गेले. तेथे गेल्यावर साहेबांच्या भोवती एवढ्या माणसांची गर्दी असून सुद्धा साहेबांनी माझ्याजवळ येऊन विचारले, काय बाई; तमचे काम ज्ञाले का? मी 'नाही' म्हणून माझा अर्ज त्यांना दिला. त्यांनी ताबडतोब दुसऱ्या खोलीत जाऊन त्या अर्जावर स्वतःचा शिक्का मारून मुख्याध्यापकांना विनंती केली की, या बाईच्या मुलाला प्रवेश मिळावा. या बाई आमच्या खात्यात नोकरीला आहेत, असे त्यांनी लिहून दिले. क्षणभर साहेबांच्या रूपात मला माझे बाबा दिसले. मला धीर आला. व मी तशीच भरपावसात रिक्षा करून घरी आले व पतीला अर्ज घेऊन शाळेत पाठविले. अर्ज पाहिल्याबरोबर मुख्याध्यापकांनी सांगितले की, 'आम्हाला आता तुमच्या मुलाला शाळेत घ्यायलाच हवे. ही सगळी माझ्या बाबांची कृपा. अशीच साईबाबांची कृपा सर्व भक्तांवर सदैव राहो! त्या साईमाऊलीच्या चरणी आम्हा सर्वांचे कोटी कोटी प्रणाम.

सौ. वैशाली अशोक गायकवाड

'ओ' 'टु' 'नारायण पुष्प'

देवीदयाळ रोड, मुलुंड (पश्चिम) मुंबई-४०० ०८०.

साई सहस्र नामावली

(मागील अंकावरुन चालू)

- श्री. संजीव चंदने

अहित्यादेवी चौक, कल्याण.

- | | |
|---------------------------------------|------------------------------------|
| ४०१) श्री साई किर्ति सुगंध नमो नमः | ४३३) श्री साई गीता नमो नमः |
| ४०२) श्री साई किर्तन महिमा नमो नमः | ४३४) श्री साई गंगा नमो नमः |
| ४०३) श्री साई करुणा अवतार नमो नम | ४३५) श्री साई गजानने नमो नमः |
| ४०४) श्री साई कार्य नमो नमः | ४३६) श्री साई गुरु नमो नमः |
| ४०५) श्री साई कालावधी नमो नमः | ४३७) श्री साई गुरुचरणाय नमो नमः |
| ४०६) श्री साई कलाकार नमो नमः | ४३८) श्री साई ग्रामदेवताय नमो नमः |
| ४०७) श्री साई कुशल नमो नमः | ४३९) श्री साई गोपाळ नमो नमः |
| ४०८) श्री साई कृपा साऊली नमो नमः | ४४०) श्री साई गोविंदाय नमो नमः |
| ४०९) श्री साई वृक्ष प्रेम नमो नमः | ४४१) श्री साई गुरवे नमः |
| ४१०) श्री साई कल्पना नमो नमः | ४४२) श्री साई गंगाधर नमो नमः |
| ४१२) श्री साई कर्तव्य कर्म नमो नमः | ४४३) श्री साई ग्रंथ नमो नमः |
| ४१३) श्री साई कर्म कृपाळू नमो नमः | ४४४) श्री साई गुरुवार नमो नमः |
| ४१३) श्री साई कर्म देवाय नमो नमः | ४४५) श्री साई गीता वचन नमो नमः |
| ४१४) श्री साई कृपादृष्टी नमो नमः | ४४६) श्री साई गुरुनाथाय नमो नमः |
| ४१५) श्री साई कल्याण समर्थायनमो नमः | ४४७) श्री साई समाधी राजाय नमो नमः |
| ४१६) श्री साई कृष्ण माऊली नमो नमः | ४४८) श्री साई गुणदास नमो नमः |
| ४१७) श्री साई कृतार्थ जीवन नमो नमः | ४४९) श्री साई गुरु लीला नमो नमः |
| ४१८) श्री साई करुणा नेत्र नमो नमः | ४५०) श्री साई गोपीकावल्लभ नमो नमः |
| ४१९) श्री साई कृपा साऊली नमो नमः | ४५१) श्री साई गुण गौरव नमो नमः |
| ४२०) श्री साई कृपार्णवा नमो नमः | ४५२) श्री साई गुरुब्रह्मा नमो नमः |
| ४२१) श्री साई कैवल्यधाम नमो नमः | ४५३) श्री साई गुणवंत नमो नमः |
| ४२२) श्री साई काव्यरचना नमो नमः | ४५४) श्री साई गौरी नंदन नमो नमः |
| ४२३) श्री साई कृपा छाया नमो नमः | ४५५) श्री साई गुलाब पुष्प नमो नमः |
| ४२४) श्री साई कामधेनू नमो नमः | ४५६) श्री साई गंगागीर बाबा नमो नमः |
| ४२५) श्री साई कर स्पर्श नमो नमः | ४५७) श्री साई गुरुमूर्ती नमो नमः |
| ४२६) श्री साई कुलोद्धार नमो नमः | ४५८) श्री साई गौरव नमो नमः |
| ४२७) श्री साई कृपालहरी नमो नमः | ४५९) श्री साई गोसावी नंदन नमो नमः |
| ४२८) श्री साई कथामृत नमो नमः | ४६०) श्री साई गंगोत्री नमो नमः |
| ४२९) श्री साई कर्पूर गौरा नमो नमः | ४६१) श्री साई गुरुवर नमो नमः |
| ४३०) श्री साई काम क्रोध रक्षक नमो नमः | ४६२) श्री साई गुरु विष्णु नमो नमः |
| ४३१) श्री साई कवच नमो नमः | ४६३) श्री साई गुरुपादूका नमो नमः |
| ४३२) श्री साई खंडेराय नमो नमः | ४६४) श्री साई गणनाथाय नमो नमः |



- ४६५) श्री साई गुरु देवाय नमो नमः ५०३) श्री साई भक्ती भाव नमो नमः
४६६) श्री साई गुलाब वन नमो नमः ५०४) श्री साई बुद्धी प्रयोग नमो नमः
४६७) श्री साई गुणगान नमो नमः ५०५) श्री साई भाग्य मनोरथ नमो नमः
४६८) श्री साई गुरुराया नमो नमः ५०६) श्री साई भवभय निवारी नमो नमः
४६९) श्री साई ग्रंथरचना नमो नमः ५०७) श्री साई भक्तोद्घारक नमो नमः
४७०) श्री साई गिरीजानंदाय नमो नमः ५०८) श्री साई बुद्धि नमो नमः
४७१) श्री साई ज्ञान देवाय नमः ५०९) श्री साई भक्ती ज्ञान नमो नमः
४७२) श्री साई बाबा देवाय नमः ५१०) श्री साई बुधगण नमो नमः
४७३) श्री साई बुद्धिदेवता नमो नमः ५११) श्री साई भक्ती लीलामृत नमो नमः
४७४) श्री साई बहार नमो नमः ५१२) श्री साई भक्तवृद्धाय नमो नमः
४७५) श्री साई बरसात नमो नमः ५१३) श्री साई भाग्य नमो नमः
४७६) श्री साई भानवे नमः ५१४) श्री साई भक्त विसावा नमो नमः
४७७) श्री साई भगवंत नमो नमः ५१५) श्री साई भक्त कल्पतरु नमो नमः
४७८) श्री साई भोल्ला भाव नमो नमः ५१६) श्री साई ब्रह्मी भूत नमो नमः
४७९) श्री साई भार्गवाय नमो नमः ५१७) श्री साई भक्त युक्तात्मा नमो नमः
४८०) श्री साई ब्रह्मानंदाय नमो नमः ५१८) श्री साई भू - देव नमो नमः
४८१) श्री साई भार्योदय नमो नमः ५१९) श्री साई प्रज्ञावंत देवाय नमः
४८२) श्री साई भू देवसंत देवाय नमो नमः ५२०) श्री साई बाल मूर्ती नमो नमः
४८३) श्री साई भावभक्ती नमो नमः ५२१) श्री साई महात्म वाचन नमो नमः
४८४) श्री साई बंधुत्व नमो नमः ५२२) श्री साई ब्रह्महरिहर नमो नमः
४८५) श्री साई बालमुकुंदराय नमो नमः ५२३) श्री साई राजाधी राजाय नमः
४८६) श्री साई भजन नमो नमः ५२४) श्री साई राम नमो नमः
४८७) श्री साई भव सागर तारु नमो नमः ५२५) श्री साई रुद्रय नमो नमः
४८८) श्री साई ब्रह्म देवाय नमो नमः ५२६) श्री साई ऋषीकेशाय नमो नमः
४८९) श्री साई भावना नमो नमः ५२७) श्री साई रहीम नमो नमः
४९०) श्री साई ब्रह्मपुरातन नमो नमः ५२८) श्री साई राज नमो नमः
४९१) श्री साई भास्कराय नमो नमः ५२९) श्री साई रामचंद्राय नमो नमः
४९२) श्री साई भारयवत्सल नमो नमः ५३०) श्री साई रत्नाकराय नमो नमः
४९३) श्री साई ब्रह्मांडनायक नमो नमः ५३१) श्री साई राजाधीराज नमो नमः
४९४) श्री साई भांडार नमो नमः ५३२) श्री साई रघुनंदन नमो नमः
४९५) श्री साई बुधाय नमो नमः ५३३) श्री साई रघुनाथाय नमो नमः
४९६) श्री साई भवतिमीर नाशक नमो नमः ५३४) श्री साई ऋणानुबंध नमो नमः
४९७) श्री साई भक्त रक्षक नमो नमः ५३५) श्री साई रक्षक नमो नमः
४९८) श्री साई भक्त रक्षक नमो नमः ५३६) श्री साई रजनीकांत नमो नमः
४९९) श्री साई बोधामृत नमो नमः ५३७) श्री साई रविंद्र नमो नमः
५००) श्री साई भक्ती अभिनव नमो नमः ५३८) श्री साई रामकृष्णाय नमो नमः
५०१) श्री साई बहुजन हिताय नमो नमः ५३९) श्री साई रुक्मीणी कांत नमो नमः
५०२) श्री साई ब्रह्म स्वरूप नमो नमः ५४०) श्री साई रामदासाय नमो नमः

- | | |
|------------------------------------|---------------------------------------|
| ५४१) श्री साई रचना नमो नमः | ५७१) श्री साई जनहिताय नमो नमः |
| ५४२) श्री साई ऋदीसिद्धी नमो नमः | ५७२) श्री साई जीवशीव नमो नमः |
| ५४३) श्री साई रूप नमो नमः | ५७३) श्री साई जीवन मुक्त नमो नमः |
| ५४४) श्री साई रामनारायणाय नमो नमः | ५७४) श्री साई जगदीश नमो नमः |
| ५४५) श्री साई रामानंद नमो नमः | ५७५) श्री साई जग्उद्धारक नमो नमः |
| ५४६) श्री साई राधाकृष्ण नमो नमः | ५७६) श्री साई जयश्री नमो नमः |
| ५४७) श्री साई रामराजाय नमो नमः | ५७७) श्री साई जलाराम नमो नमः |
| ५४८) श्री साई रुक्मीणीकरा नमो नमः | ५७८) श्री साई जगत्कल्याण नमो नमः |
| ५४९) श्री साई रामेश्वराय नमो नमः | ५७९) श्री साई जयजयाजी नमो नमः |
| ५५०) श्री साई रामानुज नमो नमः | ५८०) श्री साई जयेश नमो नमः |
| ५५१) श्री साई रघुनायक नमो नमः | ५८१) श्री साई जगदेवरूप नमो नमः |
| ५५२) श्री साई राघवाय नमो नमः | ५८२) श्री साई जनार्दनाय नमो नमः |
| ५५३) श्री साई रत्नचिंतामणी नमो नमः | ५८३) श्री साई मल्हारी देवाय नमो नमः |
| ५५४) श्री साई रचनाकार नमो नमः | ५८४) श्री साई ब्रह्मलोकेश्वर नमो नमः |
| ५५५) श्री साई राधाभाव नमो नमः | ५८५) श्री साई तेज नमो नमः |
| ५५६) श्री साई रुद्रावतार नमो नमः | ५८६) श्री साई तिर्थ नमो नमः |
| ५५७) श्री साई रामानिवासाय नमो नमः | ५८७) श्री साई तिर्थरूप नमो नमः |
| ५५८) श्री साई जन नमो नमः | ५८८) श्री साई तपस्वी नमो नमः |
| ५५९) श्री साई जगदीश्वर नमो नमः | ५८९) श्री साई तरणोपाय नमो नमः |
| ५६०) श्री साई जनउद्धार नमो नमः | ५९०) श्री साई त्राता नमो नमः |
| ५६१) श्री साई जगत्चालक नमो नमः | ५९१) श्री साई त्र्यंबकेश्वराय नमो नमः |
| ५६२) श्री साई जन्मसाक्षी नमो नमः | ५९२) श्री साई त्रिगुणात्मक नमो नमः |
| ५६३) श्री साई जागृती नमो नमः | ५९३) श्री साई तिर्थकार नमो नमः |
| ५६४) श्री साई ज्योत नमो नमः | ५९४) श्री साई तेजोमयानंद नमो नमः |
| ५६५) श्री साई जगभाव नमो नमः | ५९५) श्री साई तुलसीदास नमो नमः |
| ५६६) श्री साई जय नमो नमः | ५९६) श्री साई तत्वप्रणाली नमो नमः |
| ५६७) श्री साई जगदीप नमो नमः | ५९७) श्री साई त्रिमूर्ती नमो नमः |
| ५६८) श्री साई जानकीराम नमो नमः | ५९८) श्री साई तेलावाचून पणती नमो नमः |
| ५६९) श्री साई जयदीप नमो नमः | ५९९) श्री साई तुकाराम नमो नमः |
| ५७०) श्री साई जन्मजय नमो नमः | ६००) श्री साई तिर्थस्थान नमो नमः |





तुमचे श्रीसाईबाबांविषयक सामान्य ज्ञान किती आहे?

(पुढीलपैकी सहा प्रश्नांची उत्तरे बरोबर देता आल्यास तुमचे सामान्य ज्ञान बरे, आठांची बरोबर देता आल्यास चांगले व सर्वच्या सर्व बरोबर देता आल्यास उत्कृष्ट)

- १) श्रीसाईबाबांना 'साई' हे नाव प्रथमतः शिरडीच्यादेवळात पडले.
अ) विठोबाच्या, ब) खंडोबाच्या, क) मारुतीच्या, ड) नवनाथाच्या
- २) श्री साईबाबा हे साक्षात् अवतार समजले जातात.
अ) नागाचा, ब) बळीराजाचा, क) दत्ताचा, ड) विष्णूचा
- ३) श्रीसाईनाथांचा शिरडी समाधी मंदिरातील भव्य जगप्रसिद्ध पुतळा श्री या प्रख्यात शिल्पकाराने तयार केलेला आहे.
अ) आचरेकर, ब) यावलकर, क) घोरपडे, ड) तालीम
- ४) नागपूरचे श्री. बाबा हे साईचे समकालीन होत.
अ) ताजुदीन, ब) मेहेर, क) गुलाब, ड) कमू
- ५) श्रीसाईचे ओवीबद्ध चरित्र साईसच्चरित यांनी प्रथम लिहिले.
अ) मोरोपंत, ब) हेमाडपंत, क) दासोपंत, ड) नरसोपंत
- ६) श्रीबाबा आपली आंतडी धुवून ती झाडावर वाळत टाकीत असत.
अ) पिंपळाच्या, ब) लिंबाच्या, क) जांभळाच्या, ड) वडाच्या
- ७) तुझा-माझा बहात्तर पिढ्यांचा संबंध आहे असे साईबाबांनी सांगितले.
अ) चांदोरकरांना, ब) दिक्षितांना, क) शामास, ड) निमोणकरांना
- ८) श्रीसाईंनी बाळाराम मानकरांना पाठविले होते.
अ) सज्जनगडावर, ब) मच्छिंदगडावर, क) लोहगडावर, ड) सिंहगडावर
- ९) बाबा..... दिवसआड करून चावडीत झोपत.
अ) एक, ब) दोन, क) चार, ड) तीन
- १०) लोहाराची मुलगी भट्टीत पडत असताना बाबांनी तिला वाचविले तो दिवस.... चा होता.
अ) गोकुळ अष्टमी, ब) धनत्रयोदशी, क) मकरसंक्रांती, ड) सर्वपित्री अमावास्या
- ११) बाबांचे दर्शन होईतोपर्यंत साखरेचा चहा पिणार नाही अशी शापथ नी घेतली होती.
अ) नानासाहेब चांदोरकर, ब) चोळकर, क) रावबहादूर साठे, ड) गोपाळराव बुडी
- १२) बाबा राहत्याला यांचेकडे जात असत.
अ) श्री. डेंगळे, ब) श्री. रासने, क) श्री. नूलकर, ड) श्री. निमोणकर

— सदानंद चैदवणकर

१३ - (८६ '४ - (६६ '४ - (०६ '४ - (४ '४ - (२
'४ - (६ '४ - (३ '४ - (८ '४ - (४ '४ - (६ '४ - (८ '४ - (६

बाल साईभक्तगंसाठी

असे होते साईबाबा !

- सौ. भावना जेऊरकर

विष्णुनगर, गोपी टॉकीज समोर,

डॉंबिवली.

श्याम: आई ! रोज तू या फोटोला कामावर जाताना नमस्कार करतेस, कामावरुन आत्यावर त्यांच्या पायावर डोके ठेवून वंदन करतेस, कोणाचा ग फोटो आहे हा?

आई: श्याम ! हा फोटो आहे साईबाबांचा. थोर योगी पुरुष होऊन गेले ते.

श्याम: आई ! सांग ना मला ते कोण होते?

आई: अहमदनगर जिल्ह्यातील शिर्डी गावी वयाच्या सोळाव्या वर्षी एका कडुलिंबाच्या झाडाखाली एक तेजस्वी तरुण बसलेला गावकन्यांनी पाहिला. त्यांना गावकन्यांनी खूप प्रश्न विचारले. त्यांचे गाव कोण? आई-वडिलांचे नांव काय? पण या बाबांनी कोणालाच स्वतःची माहिती काहीही सांगितली नाही.

श्याम: त्यांचा वेष कसा होता? ते कुठे रहात?

आई: त्यांचा वेष अगदी साधा असे. अंगभर पायघोळ कफनी. डोक्याला धुतलेले पांढरे शुभ्र वस्त्र बांधत. त्या वस्त्राच्या उरलेल्या पदरांची गुंडाळी करून डाव्या कानामागे बांधत. त्यांची राहणी साधी होती. त्यांना स्वतःचे घर नव्हते. शिर्डी गावाबाहेर एका चावडीजवळ पडक्या मणिदीत बाबा रहात असत.

श्याम: आई ! ते कसे दिसत होते? त्यांना काय आवडे?

आई: बाबा जवळ जवळ सहा फूट उंचीचे होते. सडपातळ शरीर, तेजस्वी, गोरापान वर्ण होता. त्यांचे बोलणे अतिशय गोड होते. त्यांच्या नजरेत प्रेमभाव असे. सर्वांशी नम्रपणे बोलत. त्यांना लहान, थोर सर्व माणसे आवडत. तसेच प्राणी, पशू-पक्षी, फुलझाडे यांवरही त्यांचे भारी प्रेम होते. दया, क्षमा, शांती त्यांना आवडत होती.

श्याम: आई ! त्यांना घर नाही, आई-वडील नव्हते, मग ते जेवायचे कोठे?

आई: बाबा रोज पाच घरी जाऊन भिक्षा मागत. पाच घरचे मिळालेले अन्न एकत्र करून एका दगडाच्या कोळळ्यात मणिदीत ठेवत. थोडेसे स्वतः खात अन्न बाकीचे अन्न वाटून टाकीत.

श्याम: आई ! भिक्षा कधी मागू नये, सगळे भिकारी म्हणतात मग बाबा कसे मागत?

आई: बाबा स्वतःचे पोट भरण्यासाठी भिक्षा मागत नव्हते. अन्नदानाचे महत्व पटविष्ण्यासाठी ते भिक्षा मागत. आणलेले अन्न सर्वाना देऊन अन्नदेवतेचा मान राखत होते. त्यांनी अन्न कधी वाया घालविले नाही. फेकून दिले नाही.



श्यामः ते कोणती भाषा बोलायचे? ६

आईः बाबा नेहमी “अल्ला-मालिक” असे तोडाने म्हणत. त्यांना मराठी, उर्दू संस्कृत सर्व भाषा अवगत होत्या. त्यांची वाणी रसाळ होती. गोड बोलण्याने, विनोदी उत्तर देऊन ते सर्वांना आनंदी ठेवत. पण आपणहून कोणाशीही बोलत नसत.

श्यामः सबंध दिवस ते काय करायचे?

आईः एका ठिकाणी ते जास्त काळ थांबत नसत. अनवाणी पायाने सतत फिरत असायचे. सुरवातीला त्यांनी गरीब, दीन-दुबळे यांना फुकट औषध देत. आजारी लोकांची सेवा करीत. सर्वांना मदत करीत. नंतर स्वतःच्या शक्तीने अग्नी पेटविला त्यातील राख उदी म्हणून सर्वांना देत.

श्यामः त्यांना देव का मानतात?

आईः बाबांनी खूप मोठे कार्य केले. बाबांच्या हयातीत हिंदू-मुसलमान या दोन धर्मातील लोकात खूप भांडणे होत होती. ती भांडणे बाबांनी मिटवली. राम-रहिम एकच आहे हे त्यांनी पटवून दिले. हिंदू मुसलमान लोकांना एकत्र आणले. एकमेकांतील वादावादी टाळावयास, अविचार सोडावयास व एकमेकांशी प्रेमाने वागायला बाबांनी शिकविले. शुद्ध मनाने, प्रामाणिकपणे आपले काम केले की देवाची कृपा होतेच हे त्यांनी पटवून दिले.

श्यामः त्यांनी कार्य कोणते केले?

आईः त्यांनी कोणालाही चुकीचे मार्गदर्शन केले नाही. गुरुमंत्र दिला नाही. टाळवीणा घेऊन दारोदार भटकण्यास सोंगितले नाही. शुद्ध अंतःकरणाने देवावर श्रद्धा ठेवा. भुकेलेल्यास अन्न द्या. तहानलेल्यास पाणी द्या. प्रत्येकातील चांगले तेवढेच घ्या. सर्वावर प्रेम, दया, शांती याचा वर्षाव करा असे ते सांगत. ते स्वतःही असेच वागत होते. त्यामुळे लोकांना ते आदरणीय देवपुरुष वाढू लागले. सर्वधर्म समान आहेत हे त्यांनी स्वतःच्या कृतीने पटवून दिले. हेच त्यांचे महान कार्य.

श्यामः बाबांना नमस्कार केला तर ते आपणाला सर्व काही देतात का?

आईः श्याम! बाबा देव आहेतच. त्यांच्याकडे काहीही मागावे लागत नाही. ते आपणा सर्वांना चांगले ओळखतात. त्यांना आपण मनापासून भक्ती केलेली आवडते. प्रत्येक गोष्टीत प्रयत्न करा व काही काळ लोटलां की तुमच्या प्रयत्नांना यश येणारच असे त्यांचे सांगणे. प्रत्येक काम करताना देवाची आठवण ठेवून केली की देव प्रसन्न होतो. त्याला नमस्कार करा किंवा करु नका.

श्यामः आई! बाबांना माझ्यासारखी छोटी मुले आवडत होती का?

आईः होय श्याम. बाबांच्या भोवती एक डिप्री नावाची गोड मुलगी असायची. तिचे ते खूप लाड करत. ती बाबांजवळ जो हड्ड करी तो हड्ड ते पूरा करत. हळूहळू गावातील लहान मुले बाबांच्या भोवती जमू लागली. लहान मुलात बाबा

लहानांसारखे होत. गोट्या खेळत. पकडापकडी खेळत. मुले खेळून दमली की त्यांना खाऊ वाटत. प्रेमाने कुरवाळत व मग आपापत्या घरी जायला सांगत.

श्याम: आई, आता मला सारे काही कळले. तू नेहमी माझे बाबा म्हणून मोठ्या अभिमानाने सगळ्यांना सांगत असतेस. आता मी पण माझे “साई-आजोबा” माझ्या मित्रांना दाखविणार. माझ्या आजोबांना रोज सकाळी उठल्यावर व झोपताना नम्रकार करून झोपणार. आई, आता लवकरच म्हणजे मोठ्या सुहृत आपण माझ्या आजोळी जायचं हं शिर्डीला. माझ्या साईआजोबांजवळ त्या झिप्रीताईसारखा हट्ठ करणार आहे मी. नेशील ना मला शिर्डीला?

आई: होय श्याम, आपण सारेच जाऊया हं शिर्डीला.

“भोक्तृत्व सारे भोगिले पाहिजे”

— सौ. विभावरी जयसिंग राणे

अस्मिता दर्शन, ४०३/४,
तेली गल्ली, अंधेरी (पूर्व),
मुंबई - ६९.

या संसार सागरात प्रत्येक वेळी माणसाला संकटांना तोंड घावे लागते. कोणी श्रीमंत आहे, कोणी गरीब आहे. कोणाला आजारपण आहे. अशा अनेक अडचणी प्रत्येकांच्या असतात. या सर्व संकटांना तोंड देता देता जीव अगदी नकोसा होतो.

परमेश्वर माणसावर संकटे आणतो, ती त्याच्यात सुधारणा करण्यासाठी, आपण कुठे चुकतो आहोत, हे दाखवून देण्यासाठी.

श्री साईसच्चरित, अध्याय २६, ओवी १२३ या अध्यायात हेमाडपंतांनी गोपाळ नारायण आंबडेकर यांचे वर्णन दिले आहे की, “हे” गृहस्थ स्वतःच्या एकंदर परिस्थितीला एवढे कंटाळतात की, त्यांना वाटते शिरडीत जाऊन प्राणत्याग करावा पण सर्वसाक्षी परमेश्वर साईबाबा त्यांची मनोवृत्ती जाणतात व आपल्या सगुण नावाच्या भक्तामार्फत आंबडेकरांना स्वामी समर्थाची पोथी वाचायला देतात. आंबडेकर हातात पोथी मिळाल्याबरोबर पान उघडतात. तेळा “भोक्तृत्व सारे भोगिले पाहिजे” हा परिच्छेद वाचावयास मिळतो. आज जरी जीवन संपले तरी पुन्हा तोच जन्म येणार व राहिलेले भोग भोगावे लागणार. हे वाचल्याबरोबर आंबडेकर आश्चर्यचकित झाले आणि ताबडतोब जाऊन बाबांचे चरण धरले.

आंबडेकरांच्या घराण्यात वडिलोपार्जित स्वामी समर्थाची सेवा चालू होती, ती अपुरी राहिली होती, ती पुरी करण्याची साईबाबांनी आठवण करून दिली.

या संसारातून तरून जायचं असेल तर प्राणत्याग करून काहीच उपयोग नाही, त्याला जोड पाहिजे. “श्रद्धा आणि सबुरी” हे दोन शब्द तुमच्या अंतकरणात कोरून ठेवले की तुम्हाला आत्मज्ञान, आत्मशक्ती व निरंतर सुखाची थेली मिळेल.

श्री दत्तगुरुंची प्रवचने - (भाग दुसरा)

- श्री. भालचंद्र केशव गन्डे
सुख निवास, दत्तमंदिरा समोर,
चैंदणी, ठाणे - ४०० ६०९.

सद्गुरु दत्तात्रेय प्रत्यक्ष नादलहरी मार्फत प्रवचने देतात, हे आजच्या कलियुगात कुणाला सांगितले, तर त्यावर चटकन् विश्वास बसणार नाही. पण ही अद्भुत किमया ठाण्याचे श्री भरतकुमार देसाई यांनी त्यांचे आध्यात्मिक मार्गदर्शक परमपूज्य श्री गोविंद वामन कुंटे यांच्या सहाय्याने साध्य केली आहे. नामाची अनंत महती प्रत्यक्ष ध्वनीलहरी मार्फत त्यांना जशी मिळाली तशी ती वेळच्या वेळी टिपून घेऊन, इतरेजनांनाही ती कळावी व त्यांना सुयोग्य मार्ग मिळावा, ह्या हेतूने प्रेरीत होऊन, त्यांनी ती “श्री दत्तगुरुंची प्रवचने” (भाग-२) ह्या पुस्तकरूपाने सर्व श्रद्धालू भाविकांपुढे जशीच्या तशी ठेवली आहेत.

नामाच्या विश्वात रमणान्या श्रद्धावंताना ही प्रवचने खरोखरीच कामधेनू ठरतील, इतकी ती छान आहेत. जीवनाच्या जीवघेण्या वाकड्या वळणांवर मन व माथा शांत ठेवून, प्राप्त कर्मभोगांना हसत तोंड देऊन जीवनाचा प्रवास कसा करावा, हे विविध सखोल विवेचनादवारे श्री दत्त प्रभूनी सहज सुंदर सोप्या शब्दात पटवून दिले आहे. ह्या पुस्तकातील एकेक प्रवचनाचा शांत मनाने विचार केला असता, ती प्रवचने किती प्रगल्भ व अर्थपूर्ण आहेत, हे सहज लक्षात येते. त्या प्रमाणेच जीवनात नामाची साथ घेऊन प्रवास केल्यावर कर्मभोग किती मुलायम होतात नि भोगायला येणारे भोग किती शांतमनाने भोगता येतात, हेही मनाला पटते. सध्याच्या धावपळीच्या जगात तासन् तास जपजाप्य करणे, पोथ्या-पुराणे वाचणे अशक्य आहे. यासाठी भाविकांनी दिवसाभरात आपल्याला सोयीची नेमकी एकच वेळ निश्चित करून, त्यावेळेसच शांत चित्ताने, मनातल्या मनात आपल्या आवडत्या आराध्य दैवतेचे वा गुरुमंत्राचे मोजून पाचच वेळा नाम घ्यावे. त्यासाठी स्नानाची, सोवळ्या औंकळ्याची, ठराविक जागेची, आसनाची आवश्यकता नाही. ही कृती वरकरणी सहज सोपी वाटली तरी, नेमक्या ठरलेल्या वेळीच आठवणीने नामस्मरण करणे, ही किती अवघड गोष्ट आहे, हे प्रत्यक्ष कृती करताना लक्षात येईल. प्रथम प्रथम वेळ चुकेलही, ज्यावेळी आठवण येईल, त्यावेळी नाम घ्यावे व परत दुसऱ्या दिवशी वेळ चुकणार नाही, ह्याची दक्षता घ्यावी. हे सातत्यं जसे साधेल, तशी शक्ति जागृत होऊन ती सहाय्यकारी ठरेल. उदरभरणासाठी ज्याप्रमाणे नेमक्या वेळीच मोजकेच अन्न घेणारे जीव जसे तंदुरुस्त असतात, तशीच स्थिती ठराविक वेळच्या, ठराविक नामाने साधते, व मन आणि ध्यान स्थिर होऊन ईश्वरी शक्तिची पूर्णकृपा होते, हे यात छान पटवून दिले आहे. तसेच ठराविक वेळचे हे नेमके नाम घेतल्यावर गाडीत, बसमध्ये फावल्या वेळी नाम मुखी

घेत रहावे. मात्र त्याची मोजदाद ठेवू नये, हेही स्पष्ट करण्यात आले आहे.

आजच्या युगात खरा कोण नि खोटा कोण हे ओळखता येत नाही. श्रद्धेचा फायदा भांदू साधूच जारत उठवतात. म्हणून नाममार्गियांनी फक्त नामालाच आपला गुरु मानावा नि ठराविक वेळचे नाम घेऊन एरवी जमेल तेवढे अनुसंधान साधावे. तसेच प्राप्त रिथ्तीबद्दल कुणाला दोष न देता, कुणावर न रागावता शांत रिथर मनाने नामालाच शरण जावे व येणारे प्राप्त कर्मभोग याची देही याचि डोळा भोगून सातत्याच्या येण्या-जाण्याच्या क्रियेतून मुक्त होऊन मुक्ती साधावी. जीवनात आपल्या संपर्कात येणाऱ्या जीवांवर मायेची पखरण करावी, त्यांना विश्वास दयावा. श्रद्धा, नाम याचा प्रचार करावा नि केलेल्या भल्या कार्याचा केव्हाही, कुठेही उच्चार करु नये. व्यवहाराने चोख संसार करून नामाचरणी नम्र होऊन नाम घ्यावे, केव्हाही आत्मविश्वास न गमावता पूर्ण विश्वासाने एकच नाम घ्यावे व सर्व चिंता नामाला वाहून रिथर-अलिप्ततेने जगावे, हेही विविध प्रवचनांद्वारे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

एकमुखी दत्ताचे प्रसन्न, मनमोहक मुख्यपृष्ठ व कुणालाही सहज वाचता येईल अशा मोठ्या आकाराच्या अक्षरांची सुखक छपाई, यामुळेही हे पुस्तक चित्ताकर्षक झाले आहे.

जीवनात किती व कसा कसा बदल, ह्या नामाच्या किमयेने साधता येतो, हे पटवून देणारे हे पुस्तक म्हणजे श्रद्धावंतांना निश्चितच मार्गदर्शक व आधारभूत ठरणारा कल्पवृक्षाच आहे, असे म्हटले तर ते वावगे ठरणार नाही.

पुस्तकाचे नाव : श्री. दत्तगुरुरुची प्रवचने (भाग-दुसरा)

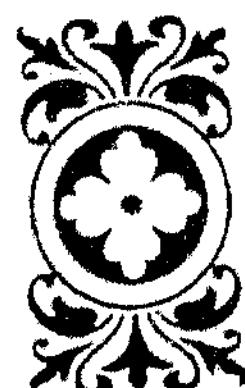
प्रकाशिका: सौ. गीता गोविंद कुंटे

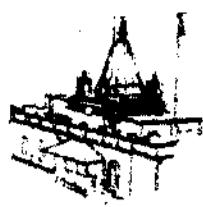
दुर्गास्मृती (पराडकर विल्डिंग).

गावडे विझ्ञे रोड नं. २, मुलुळ (पूर्व), मुंबई - ४०० ०८९.

(मूल्य रुपये १५/-, पृष्ठे - ११३.)

संग्राहक - भरतकुमार देसाई





श्री साईबाबा संस्थान समिती विश्वस्त सदस्य



श्री. आप्पासाहेब बोरावके साईचरणी विलीन

श्री साईबाबा संस्थान शिरडी समितीतील एक विश्वस्त सदस्य श्री. तुकाराम राघोजी उर्फ आप्पासाहेब बोरावके मुक्काम शिरडी यांचे शुक्रवार दिनांक १ एप्रिल १९८८ रोजी शिरडी येथे निधन झाले. निधन समयी त्यांचे वय ८७ वर्षाचे होते.

कै. तुकाराम राघोजी उर्फ आप्पासाहेब बोरावके, शिरडी, यांचा जन्म १९०१ साली सासवड येथे झाला. त्यांचे बालपण

सासवड येथेच गेले. सासवड येथे पाणी नसल्यामुळे १९२०/२१ ला प्रथम शिरडीला आगमन, शेती व्यवसाय सुरु केला. उत्तम प्रकारे शेती करून ब्राह्मणगाव, येसगाव व टाकळी ता. कोपरगाव येथे नवीनच आलेल्या कॅनॉलवर शेती घेऊन मोठ्या प्रमाणात मोसंबी, संत्री व लिंबू इत्यादीच्या फळबागा त्यांनी उभ्या केल्या. ब्राह्मणगाव, ता. कोपरगाव येथे एक लक्ष मोसंबीची झाडे लावून १९५० ते १९५४ या कालावधीत आशिया खंडातील सर्वात मोठी बाग लावण्याचा विक्रम त्यांनी केला. त्यावेळचे पंतप्रधान श्री. पंडित जवाहरलाल नेहरु व मुंबई राज्याचे मुख्यमंत्री श्री. मोरारजी भाई देसाई यांनी स्वतः बागेस भेट देऊन त्यांचे कौतुक केले. त्यांनी १९५५-५६ साली दिल्ली येथील त्यांचे जागतिक शेतकी प्रदर्शनात फळबागेचा उत्कृष्ट स्टॉल ठेवून पहिल्या क्रमांकाचे बक्षीस पटकाविले.

प्रथमपासूनच ते श्री साईभक्त असल्याने दररोज समाधि मंदिरात श्री. अब्दुल बाबांचे बरोबर पूजार्चा करण्यास जात. रोज सकाळी दहा वाजता श्री साईबाबांचे समाधिकर स्वतःचे बागेतील गुलाबाची फुले आपल्या हाताने वाहण्याचा नियम त्यांनी काटेकोरपणे पाळला. हा नियम सुरु केल्यापासून आजतागायत हयातीपर्यंत ४५ वर्ष अविरतपणे त्यांनी पाळला. तसेच ते दररोज पहाटेच्या काकड आरतीस व सायंकाळ्या धूपारतीस नियमीतपणे उपस्थित असत. श्री साईबाबांची भक्ती हिंदू, मुसलमान, शिख, पारशी, खिश्चन असे सर्व धर्माचे लोक मोठ्या संख्येने करीत आहेत व त्यामुळे सर्वधर्मसमभाव ही शिकवणूक साईबाबांच्या भक्तीमार्गातून आपणा सर्वांना मिळते, यावर त्यांची नितांत श्रद्धा होती.

त्यांच्या पश्चात् पली, ५ मुले, ३ मुली व नातवंडे-पतवंडे असा परिवार आहे. प्रथमपासूनच निःस्वार्थी व श्रद्धालू असा त्यांचा स्वभाव होता. गेली चार वर्षांपासून ते